

Sloterdijkermeer

herfst 2023

Huisjes

Ons bestuur

Volkstuinvereniging Sloterdijkermeer (VVS) Sloterdijkerweg 20, 1014 CB Amsterdam
Website www.sloterdijkermeer.nl, tel. 020-6827719 (antwoordapp.)

Bestuur VVS

	bestuur@sloterdijkermeer.nl	
Voorzitter	Hans van Woerkom	voorz.bestuur@sloterdijkermeer.nl
Secretaris	Nina Schat	bestuur@sloterdijkermeer.nl
Penningmeester	Steven Pasman	penningm.bestuur@sloterdijkermeer.nl
Algemeen bestuurslid	Hester Lensink	bestuur@sloterdijkermeer.nl
Algemeen bestuurslid	Han Schouten	bestuur@sloterdijkermeer.nl
Algemeen bestuurslid	Klaas de Waart	bestuur@sloterdijkermeer.nl
Algemeen bestuurslid	Harm Wassink	bestuur@sloterdijkermeer.nl

Spreekuren bestuur en commissies

Zie de Bestuursmededelingen in dit nummer van het ledenblad

Openingstijden winkel

Maart	elke zaterdag van 11.00 tot 12.00 uur
April t/m augustus	elke zaterdag van 10.00 tot 12.00 uur
September t/m november	elke zaterdag van 11.00 tot 12.00 uur
Mei t/m augustus	elke woensdagavond van 19.00 tot 20.00 uur

Openingstijden vuilniscontainers

Op zondag van april tot september	tussen 16.00 en 17.00 uur
Op woensdagavond van april t/m augustus	tussen 19.00 en 20.00 uur

Afspraken

- Eigen veiligheid eerst. Maar denk ook aan de burens en medetuinders.
- Vervang uw gaslangen op tijd.

Handige adressen

Alarm	tel: 112 (zeer urgent) tel: 0900 - 88 44 (minder urgent)
Spoeisende hulp	OLVG-West Jan Tooropstraat 164 1061 AE Amsterdam tel: 020 - 510 89 11
Politie	Hoofdweg 785 tel: 0900 - 88 44 (lokaal tarief)
Brandweer	tel: 020 - 555 6666
Dierenambulance	tel: 020 - 626 21 21
Dierenspoedkliniek	Isolatorweg 45 1014 AS Amsterdam tel: 020 - 7400600 (altijd eerst bellen)

Contactgegevens EHBO-ers

Loes Bolle	Wie 15	0651010340
Ulrik van Estdorff	Faz 6	0653396952
Peter Floor	Wie 22	0640485481
Wil Kok	Vin 22	0655136622
Arie Koorevaar	Wie 3	0652612556
Tineke Kuik	Gru 10	0628531257
Raymond Lagerweij	Lee 23	0616895838
Hans van Woerkom	Faz 18	0620889049

Sloterdijkermeer

Inhoud

Bestuursmededelingen	4
Toelichting werkuren	6
Baggerbriefje	8
Werkuren registratieformulier	9
Feest	11
Nieuws van de tuin	12
Interview Wilma Emond	16
Interview Zwaan Kraijer	19
Themanummer huisjes	23
Mark Teunissen	24
Klaas en Ineke de Waart	28
Raymond Lagerweij	30
Piet Peeters	34
Jolanda en Martijn	38
Iwan Hameleers en Barbra Kramer	40
Bijbijdrage	43
Bijen zitten in de kast	43
Smaken en geuren	45

We gaan ook drastisch aan de slag met de website, heb je verzoeken of suggesties laat ons ook dat weten. Insturen kopij voor het volgende nummer voor 1 november! Stuur naar redactie@sloterdijkermeer.nl.

Colofon

Redactie: Ton Dujardin, Annemarie Geleijnse (web), Jos Koene (ICT), Annet Kraan, Nina Schat (bestuursafgevaardigde), Milena Spaan (vormgeving) en Iris de Veer.

Illustraties en Fotografie:

Coverfoto: Ton Dujardin (huisje op de Gruttolaan 12)
Achterzijde: Iris de Veer (achterzijde huisje Wielewaallaan 26)
Foto's: Ton Dujardin, Iwan Hameleers, Mark Teunissen, Zwaan Kraijer, Iris de Veer en we maakten gebruik van copyrightvrije shutterstockfoto's.

Redactioneel

Na een heel warme junimaand, leek de zomer weer even op zijn retour. Op 5 juli in de vroege ochtend raasde de zomerstorm Poly over ons land. Vooral in de kustprovincies was het raak. Ook op Sloterdijkermeer zijn de gevolgen nog altijd zichtbaar: veel afgebroken takken en bomen. De waterleiding werd beschadigd door ontwortelde bomen. De tuinders van de waterleiding-, haksel- en zaagploeg hadden het er druk mee. Hulde aan al deze noeste werkers.

Het bestuur wakkerde mogelijk een storm aan met de tekst "dat we geen camping of vakantiepark zijn". Het lidmaatschap van een volkstuinvereniging betekent dat je lidmaat bent. Lid betekent dat je deel bent van een geheel en maat betekent metgezel, makker. Het bestuur merkt op dat er tuinders zijn die dat kennelijk niet helder op het netvlies hebben. Zie de rubriek Bestuursmededelingen. Ook tuinder Tony klaagde over minder sociale leden die hun pedaalemmerzakken in de metalen vuilnisbakken dumpen. Dat betekent dat Tony die als vrijwilliger deze vuilnisbakken leegt, andermans rotzooi op moet ruimen. Dat kan ook niet de bedoeling zijn van "maatschap". Willen jullie op dit thema reageren? Dat kan ook via een bijdrage aan het volgende nummer. Wat betekent volgens jou het lidmaatschap van onze vereniging, wat zou het moeten betekenen? Wat verwacht je van je "maten", hoe vul jij het "lidmaat" in?

De zomer is de tijd voor een themanummer. Dit keer is het thema 'huisjes'. We hebben een aantal tuinders geïnterviewd die vertellen over hun huisje. Hoe ze het hebben gemaakt, hoe ze het aantreffen, wat het voor hen betekent, wat voor gadgets ze erin gemaakt hebben. We besteden ook aandacht aan huisvesting en verhuisgedrag van onze niet-menselijke medebewoners: de bijen. Aan het woord komen de imker en de tuinder die asiel verlenen aan de zwermen. Ook kun je kennismaken met twee nieuwe tuinders.

Ons volgende nummer is gewijd aan een terugblik op het seizoen. Heb je iets bijgewoond, meegemaakt van BBQ-wedstrijd tot discofeest, van avondvierdaagse tot pubquiz, van workshop tot eierontbijt? Heb je een leuk dier gespot, deed je pompoen het geweldig, lag je man in een sloot, viel er een boom op je huisje? Laat het ons weten. Stuur een paar foto's (dus geen 100 foto's dumpen) met een paar zinnen over wat er gebeurde, wanneer het was en wat je ervan vond, dan maken wij er een mooi digitaal nummer van om in de winter nog eens na te genieten. In het volgende nummer ook meer informatie over de vorderingen met het behalen van het certificaat groen tuinieren.

Bestuursmededelingen

Ook al is het weer sterk wisselend gebleken, tot dusverre beleven we een mooi tuinseizoen; met veel activiteiten in en rond het clubhuis. Er gaat veel dank uit naar alle vrijwilligers die dit mogelijk maken! O.a. plantjesmarkten, een supergezellig pub quiz, line-dance middagen en uiteraard het legendarische disco feest afgelopen mei. Het eindfeest 23 september komt er ook in rap tempo aan en net als het openingsfeest zal het mega druk en leuk worden. Met Club Tropicana gaan we de zomer flink verlengen en gaan we samen de endless summer in. Nodig je vrienden en familie uit en let's dance! (zie de flyer in dit nummer).

Verder zijn er mooie updates vanuit de nieuw ingestelde keurmerkcommissie en de pilot groep. De keurmerk commissie is goed op weg om het keurmerk natuurlijk tuinieren te behalen: er is een plan opgesteld, daaraan zullen op korte termijn tijdlijnen en budget worden gekoppeld en dan kan de implementatie van start. Wat betreft de pilotgroep: het lijkt erop alsof de gemeente nu toch over de brug gaat komen met het budget voor de pilot, wat betekent dat de tuinen van Westerpark verder kunnen met implementatie van het plan van aanpak toegankelijkheid. De centrumgroep heeft een mooi voorstel gedaan voor het centrale gedeelte, aan de speeltuin wordt al gewerkt met andere subsidiegelden en voor het entreegebied worden plannen ontwikkeld. De pilotgroep wil de plannen in oktober aan alle tuinders voorleggen en in de ALV van november ter stemming brengen. Daarnaast heeft de redactie gewerkt aan een upgrade van de website, is het e-mailprogramma inmiddels ook te gebruiken op een tablet of smartphone en er wordt een maandelijks agenda gemaakt. Mooi werk!

Vanuit alle commissies is hard gewerkt om van dit seizoen weer een mooi seizoen te maken, onze dank daarvoor! Bijvoorbeeld de CCO heeft het clubhuis al bijna nieuw in de verf gezet. Met schuren, en reparaties erbij zitten hier veel vrijwilligers uren in. We hebben als bestuur enorme waardering voor iedereen die zich inzet, op wat voor manier dan ook. Hier vloeide ook de recente communicatie voort over onze zorgen m.b.t. oneigenlijk huisjes gebruik; het bestuur wil hier scherp op gaan acteren. Wij willen benadrukken dat onze vereniging iedereen nodig heeft om alles draaiende te houden maar vooral ook om het plezant te maken, samen in een vereniging zitten is namelijk vooral heel erg leuk. Onze oproep om het VVS afvalbeleid te volgen moet ook in die context gezien worden; laten we samen zorgen dat het park schoon, leuk en sociaal blijft.

Er zijn helaas wel weer een aantal inbraken geweest, dat betreuren we uiteraard. Het blijft belangrijk om waakzaam te zijn, zelf en samen met je burens. En bij inbraak altijd aangifte te doen. Daarnaast is het goed personen die rondhangen even vriendelijk aan te spreken; ze te vragen of ze de uitgang misschien zoeken en ze eventueel te begeleiden naar de uitgang. Het feit dat ze niet onopgemerkt zijn kan al preventief werken. Vaak zijn het daklozen op zoek naar een slaapplek.

Afsluiten van het water: Proef winter 2023-2024

Zoals gecommuniceerd tijdens de laatste ALV zullen we deze winter (als proef!) de hoofd waterkraan niet afsluiten! Voor de winter bewoners maakt dit het leven een stuk makkelijker, maar voor alle tuinders betekent het met nadruk dat ze zelf verantwoordelijk zijn om te waarborgen dat er geen schade aan hun huisje en inboedel ontstaat of verspilling van kostbaar drinkwater. Dus sluit het water af als je minder regelmatig op de tuin bent, op vakantie gaat of voordat er een vorstperiode aanbreekt. Zoals uitgebreid gecommuniceerd moet nu iedere tuinder zijn eigen huisje van het water kunnen afsluiten los van zijn burens. Omdat we als vereniging een gemeenschappelijke watermeter hebben zullen we genooddacht zijn de geschatte kosten van waterverspilling door te rekenen aan de betreffende tuinder plus een behoorlijke forse boete van €200,- Niet fijn, niet gewenst, ook het bestuur vindt beboeten niet bepaald leuk, maar helaas hebben we elk jaar toch weer meerdere tuinders die hun water niet afsluiten. Met als gevolg grote plassen in de tuin of een waterstroom van huisje naar de sloot en bestuur en water commissie die in hun vrije tijd in actie moeten komen om het op te lossen. Dus a.u.b. denk eraan en laten we zorgen dat het nieuwe water regime een succes wordt zodat ook de wat omslachtige en kinderachtige water opening niet meer hoeft.

Opzeggen van tuin – september 2023

Ben je van plan om je tuin op te zeggen? Hou er dan rekening mee dat het enige tijd kost om de taxatie en overdracht te regelen. Wanneer je uiterlijk in september opzegt kunnen we deze opzegging (normaliter) nog dit seizoen afhandelen. Opzeggen kan tijdens een spreekuur maar je kunt ook een mail sturen naar bestuur@sloterdijkermeer.nl

Winterbewoning – vanaf 1 november 2023

Wil je graag ook in de winter op de tuin wonen? Daarvoor is speciale toestemming van de Bond van Volkstuinders nodig (ook i.v.m. verzekering). Je kunt je tot uiterlijk 15 september aanmelden voor winterbewoning via bestuur@sloterdijkermeer.nl. Er moeten minimaal drie tuinders zich aanmelden, maar hoe meer hoe beter.

Laatste spreekuur Bestuur en Commissies – 4 november 2023

Dit seizoen zijn zittingen hoofdzakelijk voor vragen van tuinders en niet voor inschrijvingen en verkoop. Let wel: volgend seizoen zal de verkoop (over de inschrijvingen is nog geen beslissing genomen) weer tijdens de spreekuren georganiseerd worden.

Algemene Ledenvergadering – najaar 2023

De najaarsvergadering is gepland op zondag 19 november om 11u, met inloop vanaf 10.30. De vergadering duurt meestal 1-1,5 uur is zeker niet ongezellig en voor bestuur en commissie leden is het zeker fijn als leden betrokkenheid tonen door aanwezig te zijn.

Het staat tuinders altijd vrij om een eigen voorstel/onderwerp in de ALV in te brengen waarover dan gestemd zal/kan worden. Het voorstel/onderwerp moet wel ruim van te voren worden aangemeld, met een korte eenduidige duidelijke omschrijving en onderbouwing. Voorstellen van tuinders kunnen worden aangemeld bij het bestuur via bestuur@sloterdijkermeer.nl

Registratieformulier werkuren 2023 - inleveren voor 1 december 2023!!

In deze editie van het tuinblad is het werkurenbriefje opgenomen. Dit moet voor 1 december 2023 ingevuld worden ingeleverd.

Betaling jaarcontributie – januari 2024

De facturen voor de betaling van jaarlijkse tuincontributie worden begin januari verstuurd naar het bij de Bond van Volkstuinders bekende emailadres. Hou dus je mail in de gaten. Je kunt de Bond ook machtigen voor deze betaling. Een formulier is daarvoor te downloaden vanaf de website www.bondvanvolkstuinders.nl (onder 'veel gestelde vragen').

Nieuwjaarsreceptie – januari 2024

Op het moment van schrijven is nog geen concreet plan voor een nieuwjaarsreceptie, maar zodra dat plan er wel is lichten we jullie uiteraard direct in.

Nationale tuinvogeltelling – laatste weekend in januari 2024

Wil je je nu al aanmelden voor de Nationale Tuinvogeltelling? Dat kan via de website van de Vogelbescherming www.vogelbescherming.nl

Baggeren en baggerbriefjes - inleveren voor 1 maart 2024!!

Na de bladval aan het einde van herfst mag er weer gebaggerd worden. Zie hiervoor het baggerbriefje en de toelichting daarop ergens anders in dit blad.

Broedseizoen – 15 maart tot 15 juli 2024

Van 15 maart tot 15 juli is het officiële broedseizoen. In deze periode is het (van overheidswege) verboden om nesten te verstoren. Zolang je zeker weet dat je geen broedende vogels verstoort is het

kappen en snoeien van bomen niet per definitie verboden (mits je uiteraard over de vereiste vergunningen beschikt). Let echter wel op: nesten zijn lang niet altijd goed te ontdekken; het doel van de vogels is immers om de nesten zo goed mogelijk te verstoppen zodat de natuurlijke vijanden ze niet opmerken. Let ook op dat het verbod om bomen te kappen ook geldt voor bomen die in de buurt van vogelnesten staan, dus ook als er in de boom die je wilt (laten) kappen geen nest te vinden is. Gezien het feit dat er op ons tuinpark al snel bomen in de buurt staan, raden we jullie aan om voor 15 maart te kappen, en ook te hakselen; tijdens het broedseizoen worden geen nieuwe verzoeken meer uitgevoerd; die worden uitgesteld tot na het broedseizoen.

Toelichting registratieformulier werkuren

Waarom

Dit registratieformulier dient voor de administratie van Sloterdijkermeer. Wij willen graag ieder jaar de gegevens van de leden/tuinders volledig hebben. Verder willen we weten op welke wijze de tuinders zich voor de vereniging (kunnen) gaan inzetten.

Daarom is het van belang dat **alle** leden het formulier invullen en op tijd terug te sturen. Je kunt het formulier ook van de website halen.

Dit formulier s.v.p. vóór 1 december 2023 inleveren.

Ingevuld mailen naar: werkurenploegsloterdijkermeer@gmail.com
Of deponeren in: brievenbus van het clubhuis – links naast de deur
Of opsturen naar: VV Sloterdijkermeer, Sloterdijkerweg 20, 1014 CB Amsterdam

Toelichting

Werkuren

- Leden, jonger dan 67 jaar, besteden ieder jaar minimaal 15 werkuren aan werkzaamheden voor onze vereniging. Dit kan in de vorm van de werkurenploeg op zaterdag of in de vorm van werkzaamheden in of buiten een verenigingscommissie.
- De werkuren zijn bedoeld om het tuincomplex op orde te houden en om werkzaamheden voor de vereniging te verrichten.

Werkuren in de werkurenploeg op zaterdag

- Je kunt de 15 uur inzet voor de vereniging invullen door vijf maal drie uur werk te verrichten voor de werkurenploeg op zaterdagmorgen
- De ploeg is –gedurende het seizoen van maart tot 1 november- op zaterdagochtend aan het werk van 10.00u tot 13.00u.
- Vanaf kwart voor tien is er koffie en thee. De werkzaamheden worden om vijf voor tien ingedeeld en het is dus van belang dat je dan ook aanwezig bent.
- Zorg dat je goede stevige schoenen aanhebt (geen slippers of linnen gympen) en geschikte kleding.

Werkzaamheden Verenigingscommissies:

- Het gaat hier om werk in de erkende verenigingscommissies, die per jaar minimaal 15 uur in beslag nemen. Erkende commissies zijn op dit moment: kascommissie, bouwcommissie, tuintaxatie, tuincontrole, werkuren, redactie/website, kantinecommissie, commissie complex onderhoud (CCO), Uit&Tuin, Moestuin, Inkoop (winkel&werf), riool&water, EHBO en de activiteitencommissies (feest, schilderclub, bloemschik, hobby, mozaiek, jeu-de-boules, klaverjas), keurmerkcommissie.

Werkuren overige werkzaamheden:

- **Werkuren assistent:**
 - Zorgdragen voor koffie/thee tijdens de werkuren voor tien uur en met pauze om 11:30 uur; verder: gereedschap opruimen, lichte huishoudelijke werkzaamheden.
 - Voor leden die het buitenwerk vanwege hun leeftijd of fysieke beperkingen wat zwaar vinden is dit wellicht een goed alternatief.
- **Hakselploeg:**
 - Deze ploeg zorgt er voor dat takken op het tuincomplex e.d. versnipperd worden.
 - Grote zaal schoonhouden:
 - Elke zaterdag wordt de grote zaal door twee personen schoongemaakt vanaf half april tot en met eind september.
- **Toezicht bij het vuilnis inzamelen:** Tijdens het tuinseizoen op zondagmiddag van 16.00 tot 17.00 uur en vanaf mei ook op de woensdagavond van 19.00 tot 20.00 uur.
- **Onkruidbranden van de paden.**
 - Er is een ploeg van personen die dit werk beurtelings doen; dit hoeft niet perse op zaterdag kunnen. Dit in verband het feit dat we beter rekening kunnen houden met het weer omdat de paden bij voorkeur droog moeten zijn wanneer er gebrand wordt (beter resultaat).
- **Welke andere inzet:** onze vereniging draait helemaal op vrijwilligers. Soms hebben we mensen nodig met een specifieke ervaring; dat kan variëren van kennis van bouw, schilderen, planten/bomen tot onderwerpen op juridisch of redactioneel vlak. Over welke deskundigheden beschik jij? Meld je aan: vele handen maken het werk lichter en leuker! 😊

We wensen je alvast een mooi tuinseizoen in 2024!!

Het bestuur van Sloterdijkermeer

Baggerbriefje 2024

Na de bladval maar **uiterlijk 29 februari 2024** moet je gebaggerd hebben en moet het baggerbriefje zijn ingeleverd via baggeren@sloterdijkermeer.nl of in de brievenbus van het clubhuis.

Naam	
Mobiele nummer	
E-mailadres	
Laan + nummer	

Sloot en slootkant zijn opgeschoond	ja	nee
De sloot is gebaggerd en op de gewenste diepte gebracht	ja	nee
De bagger ligt:		
op de composthoop of in bakken	ja	nee
aan de slootkant	ja	nee

Datum	Handtekening
-------	--------------

Aanwijzingen:

- als je in het najaar baggert controleer dan in februari of de sloot nog op diepte is
- de sloot is voor 90% vrij van water- en oeverplanten, om de doorstroming te garanderen bladeren, takken en slib enz. zijn verwijderd
- bagger alleen de zachte baggerdrek, haal nooit de vaste bodem weg
- bagger in een V-vorm binnen de oeverlijn (U-vorm riskeert het afkalven van de oever en het inklappen van beschoeiing)
- sloten smaller dan 3 meter moet je in het midden tenminste tot 40cm diep baggeren (tenzij de vaste bodem ondieper is)
- sloten breder dan 3 meter in het midden tenminste tot 50cm diep baggeren (tenzij de vaste bodem ondieper is)

Tip: bekijk op YouTube de instructievideo's

1. 'Demonstratie Baggeren Tuinpark Lissabon'
2. 'HHNK Najaarsschouw - Hoe maak je de sloot schoon?'
3. 'Jaap Vinkesloot Baggeren voor Beginners' van medetuinder Jaap

VOLKSTUINVERENIGING SLOTERDIJKERMEER

WERKUREN REGISTRATIE 2024

Dit formulier s.v.p. vóór 1 december 2023 opsturen.

Leden die op 1 januari 2024 67 jaar of ouder zijn hoeven het onderste gedeelte m.b.t. de werkuren niet in te vullen, maar svp wel tekenen en inleveren. Als zij, in welke vorm dan ook, vrijwilligerswerkzaamheden willen doen, kunnen zij bij vraag 4. aangeven waar hun voorkeur naar uitgaat of even langslopen bij een bestuurszitting.

Ingevuld mailen naar werkurenploegsloterdijkermeer@gmail.com OF deponeren in de brievenbus van het clubhuis (naast de hoofdingang)

NB. In de ALV voorjaar 2019 is besloten dat afkoop van werkuren niet meer mogelijk is.

NB: bij het ondertekenen van dit formulier geef je toestemming dat jouw gegevens gedeeld worden met de leden van de werkurencommissie, zodat ze het overzicht van werkuren kunnen opstellen.

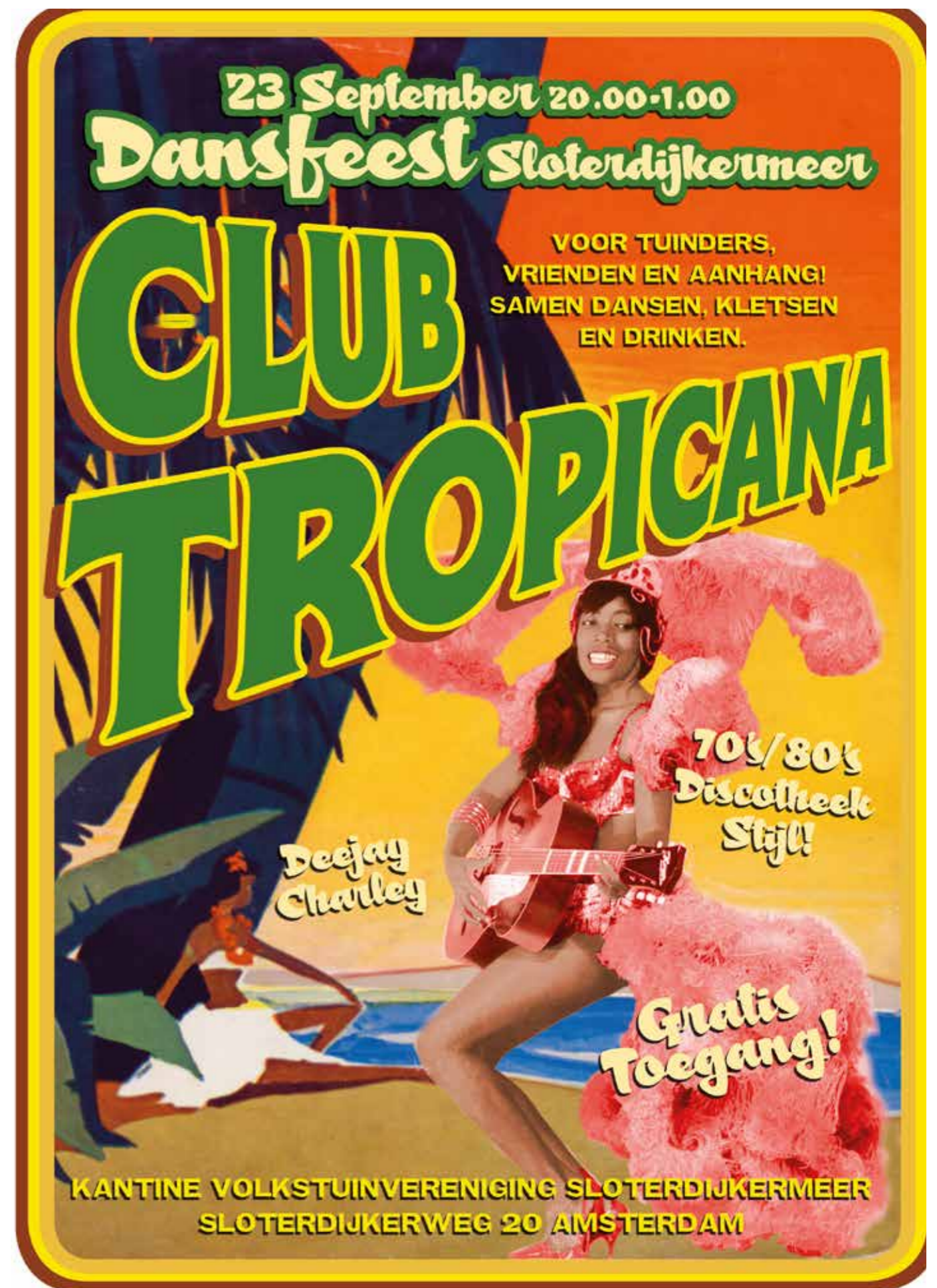
Tuinadres met adresnummer		Tuinnummer	
Voornaam		Initialen	
Achternaam			
Mobiele nummer			
Naam partner			
Emailadres			
Beroep			

	Heb je in eerdere tuinseizoenen vrijstelling van werkuren gehad?	JA	NEE
	2023 - Heb je ontheffing gehad van werkuren in de werkurenploeg vanwege een commissiefunctie of andere bijzondere werkzaamheden?	JA	NEE
	2023 - Zo ja, voor welke commissie(s) en/of werkzaamheden		

2024 - Ben je van plan om in het komend seizoen werkzaam te zijn voor een commissie of andere bijzondere werkzaamheden te doen en wil je hiervoor ontheffing van de werkuren op zaterdag aanvragen?		JA	NEE
2024 – Zo ja, voor welke commissie(s) en/of werkzaamheden?			
2024 – Voor welke functie(s)?			
Ben je op 1 januari 2024 67 jaar of ouder?		JA	NEE
Indien je op 1 januari 2024 ouder bent dan 67 maar je je nog wel wilt inzetten voor de vereniging, geef dit dan hieronder aan. Ik wil me graag inzetten voor:			
Wanneer je op de vragen 1, 3 en 4 NEE hebt geantwoord, wordt je ingedeeld bij de werkurenploeg op zaterdagochtend. NB. Wanneer je van mening bent dat er bijzondere omstandigheden zijn waardoor je helemaal vrijgesteld zou kunnen/moeten worden van werkuren dan kun je hiervoor apart contact opnemen met het bestuur via bestuur@sloterdijkermeer.nl . (s.v.p. ook wanneer er in het voorgaande jaar vrijstelling is verleend). Hou er rekening mee dat eerst samen besproken wordt welke passende werkzaamheden in de plaats van werkuren wel mogelijk zijn. Omdat dit vaak het geval is, wordt vrijstelling bij hoge uitzondering en altijd tijdelijk verleend.			
Welke handigheid of deskundigheid heb jij of je partner waar we incidenteel een beroep op zouden kunnen doen? (bv. klussen, juridische kennis, ICT, kennis over planten/bomen, natuur en milieu, bouwtechnisch, goede organisator, opruimen)?			
Datum			
Handtekening (in geval van indienen per mail is de naam voldoende)			

Nieuws van de tuin

Verkeerde vuilverwerking

Er was een mailbericht van tuinder Tony Windt dat huisvuilzakken in de vuilnisemmers van het openbaar groen werden gedumpt. Tony regelt het leegmaken van deze publieke vuilnisemmers. Echt niet doen mensen!!! Huisvuil kan op vastgestelde tijden naar de werf bij de hoofdingang gebracht worden (zie info VV Sloterdijkermeer op p.2).

Nog erger is het dumpen van tuinafval buiten het complex aan het Brettenpad. Daar staat zelfs een boete van de gemeente op als ze je betrappen. Wij Sloterdijkermeesters composteren al ons tuinafval.

Stormschade

In de vroege ochtend van 5 juli trok er een zware zomerstorm van windkracht 11 (windstoten van 140 km/u) vanuit het westen over Nederland. Voor Sloterdijkermeer leverde dat een behoorlijke stormschade op. Een tiental bomen werd geveld, in de Vinkenlaan en de Gruttolaan was er geen doorkomen meer aan. In ons najaarsnummer gaan we uitgebreid in op de storm en daarom plaatsen we hier nu alvast een paar foto's.

Vroegopplantsoen

In mei 2019 hebben wij – de tuinders rondom het Vroegopplantsoen – het plantsoen als het ware 'geadopteerd'. De Algemene Ledenvergadering had positief gereageerd op onze ideeën, dus we konden aan de slag. We voorzagen het plantsoen van een brede plantenrand, uiteraard in overleg - en ook met hulp op allerlei gebied. Zo kregen we een platte kar vol aarde van Afvalverwerking De Meerlanden, kruiwagens vol planten van medetuinders en waardevolle adviezen van Annet van Andel en Guido Dorbeck.

Inmiddels doen we als 'Vroegoppers' al vele jaren gezamenlijk het onderhoud en beheer van het plantsoen.

De eerste fase

De aanleg van de plantenrand was een behoorlijke klus: we moesten grasplaggen afgraven en afvoeren en de rand voorzien van de nieuwe aarde. Gelukkig groeven en schepten verschillende medetuinders met ons mee. Daarna kwam het leukste deel: de nieuwe beplanting. Vrijwel alle planten zijn afkomstig uit tuinen op Sloterdijkermeer – gekregen nadat we een oproep via de mail van de tuingroep hadden gedaan. De hele rand is vlinder- en insectvriendelijk.

Waterdragers

De eerste zomer kregen we te maken met een hittegolf. Daardoor had de nieuwe beplanting het behoorlijk moeilijk. Maar we hebben de planten door deze periode heen geholpen door ze elke avond vele emmers en gieters water uit de sloot te geven. We werden beloofd: alles sloeg heel goed aan – en het werd meteen een mooie volle bloeiende rand. Dat leverde ook veel complimenten op, superleuk. In de tijd dat we steeds met elkaar afstemden wie de waterbeurt op zich zou nemen, begon onze appgroep Vroegoppers. Die gebruiken we nog steeds. Zo weten we elkaar altijd te vinden, ook als we niet op de tuin zijn.

Samen

Het onderhoud en beheer doen we samen, in principe op de zaterdagochtend waarop we normaal gesproken onze werkuren zouden hebben. Dat werkt heel goed. Het is leuk om het samen te doen – we maken het ook altijd gezellig. We hebben bijvoorbeeld een eigen appel-taartbrigade.

We houden het Vroegopplantsoen zo mooi

mogelijk, als een fraaie entree voor degenen die via het zijhek op Sloterdijkermeer komen. Ongewenst en overlastgevend gedrag wordt op een vriendelijke manier ontmoedigd doordat het geen grasveld meer is dat bleek uit te nodigen tot rumoerig 'gehang' met drank/drugs en achterlating van zwerfvuil.

Veel mensen genieten van het vernieuwde plantsoen, niet alleen medetuinders, maar ook buurtbewoners en toeristen – en wij zelf niet in de laatste plaats!

Hartelijke groeten van:

Ellen en Gerard, Marjolein en Qiu, Marja en Gerard, Edward en Nanette, Kees en Sylvia

De Tuinen van Westerpark

Na het frisse voorjaar met de traditionele zaden en de stekjesruil, volgt inmiddels ook al een traditie op onze tuinparken, de **midsummerwandeling** op 21 juni. Een wandeling om stil te staan bij de zonnewende. Deze was goed bezocht, iedereen liep hoopvol onder de bloemenboog door. Sommigen deden een wens, en anderen maakten er een vrolijk selfie moment van. Het is een rustige wandeling om stil te staan bij de verandering van het seizoen.

Het gezellig **fietstochtje** naar tuinpark de Bongerd was begin juli. Rondkijken op andere tuinparken met een goede gids geeft altijd veel inspiratie.

Op woensdagochtend 12 juli vond het '**Zin in groen en doen**' plaats. Een ontspannen ochtend voor tuinders, buurtbewoners, mensen met dementie en hun mantelzorgers. Er werd o.a. getekend, gedanst en een wandeling over het tuinpark. Deze ochtend was een succes, we proberen om dit seizoen nog een keertje te organiseren. Het is een mooie manier om andere mensen te leren kennen en mantelzorgers te ontlasten. Voor mensen met dementie telt, net zoals voor iedereen, de kracht van de natuur doet wonderen. Een voldaan gevoel bij iedereen. >

Een dag later, 13 juli was er een bijeenkomst met het thema; **Eten uit de buurt.** Ann Doherty, tuinder bij Sloterdijkmeer, laat ons tientallen hoopvolle projecten zien in en rondom Amsterdam. Zelfs voor mensen die professioneel met dit onderwerp bezig zijn zat er veel nieuwe informatie tussen. De opkomst was boven verwachting. Helaas was er hierdoor niet voor iedereen voldoende soep, gemaakt van de oogst uit o.a. de Eetbare Stoep. We zien het maar als een leermoment. En een signaal dat er behoefte is aan kennisdelen over ecologisch leven.

Een tip voor de komende weken: **Zondag 10 september komt 13.00 - 14.30 natuurfotograaf Peter Bulsing** iets vertellen over zijn boek (verschijnt in oktober) 'Naar een Natuurlijke tuin - De meeste tuinliefhebbers worden blij van vogels, egels, kikkers en salamanders in hun tuin'. Deze dieren hebben dan wel beschutting en voedsel nodig. Slakken, kevers en vliegen worden vaak minder gewaardeerd en daarom bestreden. Meer 'respect' voor en kennis over deze dieren kan helpen deze cirkel te doorbreken. Want wie die on-aanbare engers leert kennen zal ze meer gaan waarderen. Zo geldt in de natuur, en ook in een groene tuin, de regel 'eten en gegeten worden'.

Peter laat zien hoe belangrijk natuurlijke voedselketens zijn. En dat het bestrijden van beesten, insecten om plantschade te voorkomen juist verstoring en uiteindelijk meer schade veroorzaakt. Doordat bijvoorbeeld rupsen en andere knagers hun vijanden gaan missen.

Voor bovenstaande activiteiten graag aanmelden via info@detuinenvanwesterpark.nl

Barbara, Annemiek en Iris P.

Boekentips

Aangeboden door De Nieuwe Boekhandel, Bos en Lommerweg 227, 1055 DT Amsterdam, 020-4867722.

Een wake-upcall, zo kunnen we Greta Thunbergs toespraak tijdens de VN-Klimaatop wel noemen. Haar inmiddels beroemde woorden 'How dare you?' gingen de hele wereld over en bereikten ook de Dalai Lama. Enorm onder de indruk van haar bezielende betoog besloot hij Greta een brief te schrijven, die leidde tot een intiem en inspirerend gesprek tussen de twee – en tot dit boek.

Isabella en haar man Charlie erven een landgoed van 3500 hectare en laten dat verwilderen tot een golvende prairie, waarop de vegetatie wordt bijgehouden door herten, wilde pony's, varkens en longhorns, het soort runderen dat ooit door heel Groot-Brittannië zwierf. Dit ecosysteem groeit vervolgens uit tot een van de succes-

volste biodiverse bedrijven van heel Engeland. **Wildernis** werd uitgeroepen tot natuurboek van het jaar.

Of het nu om een kleine tuin voor jezelf gaat of om professionele bloementeel, deze mooie en praktische handleiding laat je bloemenpluktuin floreren. Een ecologische pluktuin waar bijen, vlinders en vogels van alles van hun gading vinden en je bloemen kunt oogsten vanaf het vroege voorjaar tot ver in de herfst!

32.878 handtekeningen 30.000

Ik wil niet dat glyfosaat onze biodiversiteit doodt.

Voornaam

Achternaam

E-mail

Selecteer je land...

Als je nog niet aangemeld bent, wil je dan per e-mail updates ontvangen van de Groenen/EVA en betrokken Europarlementariërs?

Ja, ik meld me aan voor updates

Nee, ik wil geen updates ontvangen

Ik wil ook graag updates ontvangen van Tilt, het changemaking-platform van de Europese Groenen.

Eén jaar om glyfosaat te verbieden (en onze biodiversiteit te redden)

Het komende jaar hebben we de kans om het gebruik van glyfosaat in Europa te verbieden. Teken de petitie en steun onze oproep. Glyfosaat, het actieve ingrediënt in Roundup, is een pesticide die niet alleen in landbouw gebruikt wordt, maar ook in stedelijke gebieden. En we weten dat het verwoestend is voor biodiversiteit: het doodt (bijna) alles.

We hebben glyfosaat niet nodig voor productieve landbouw en niet voor onkruidbestrijding. Glyfosaat moet verboden worden.

Vijf jaar geleden waren we heel dicht bij een verbod op glyfosaat in Europa, met de steun van miljoenen EU-burgers. Maar in een heel krappe stemming in de Raad van Ministers is het gebruik toch voor vijf jaar goedgekeurd. In december verliep de goedkeuring voor glyfosaat en een nieuw proces voor de goedkeuring had al afgerond moeten zijn. Desondanks besloot het Europees Voedselagentschap (EFSA) de producenten te vragen om meer gedetailleerde informatie over de effecten van glyfosaat. Dit betekent dat het proces van vernieuwde goedkeuring een jaar is uitgesteld. Dit is ons jaar waarin we glyfosaat in Europa gaan verbieden.

Teken onze petitie nu – en help om onze biodiversiteit te redden.
Ga naar: https://act.greens-efa.eu/nl/glyfosaat?source=share_app

Ondertekend: De Groenen/EVA in het Europees parlement

Een mooi laantje, een goed huisje en een fijne tuin

Interview Wilma Emond, nieuwe tuinder Vinkenlaan 33

door Iris de Veer

Wilma is een kersverse tuinder. Sinds eind juni, toen ik haar ontmoette tijdens de insecten-workshop van David Veldhoen, heeft ze een tuin.

21 jaar op de lijst

“Ik stond 21 jaar ingeschreven. Ik woon in de Jordaan en had me samen met mijn buurvrouw ingeschreven bij Sloterdijkermeer, bij Nut en bij de Zonnehoeck. Zij had wel een tuin bij haar huis, ik alleen een klein dakterrasje. We kwamen een aantal jaren best wel veel op de zittingen, maar of we visten achter het net, of we vonden het toch geen geschikte tuin. Ik wilde geen klushuisje. Ik dacht, ik laat me op de lijst staan, er komt wel een geschikt moment en een geschikte tuin. Tijdens de corona periode moest ik thuis werken, maar tegelijkertijd werd mijn huis opnieuw gefundeerd en verbouwd. Een enorme herrie, dus dat was geen doen. Ik geef Nederlandse les aan anderstalige volwassenen. Toen deze tuin werd aangeboden, dacht ik: dit is het. Een mooi laantje, een goed huisje en een fijne tuin. Het huisje is helemaal goed: hardhouten kozijnen, goed dak, goede vloer. De badkamer is dertig jaar geleden door de overbuurman aangelegd voor zijn zuster die hier toen tuinierde. Ik heb er geen garantie meer op zegt hij, maar dat is ook niet nodig. Volgende week hebben we een Vinkenlaanborrel. Leuk om kennis te maken met andere tuinders.”

Het is een goed huisje, er hoefde eigenlijk niets aan te gebeuren.

Olijf in de auto

“Op het dak van mijn huis had ik veel planten staan, maar die werden te groot. Dus die heb ik beneden op straat gezet als een soort voortuin. Nu staan de meeste planten hier. De olijf moet nog komen, die moet ik eerst snoeien voordat hij mee kan in de auto. Ik ben nog aan het nadenken over wat ik allemaal met de tuin wil doen. In ieder geval minder gras en meer planten erin. Ik houd van blad en vooral van grote bladeren,

“Dit vind ik wel fotogeniek, die mix: Amsterdamse uitjes, Marokkaans theepotje, flesje Tabasco”

dus dat soort planten wil ik wel meer in de tuin planten. Toen ik de tuin kreeg, stond het gras kniehoog. Met de snoeischaar heb ik het kort gekregen. Mijn tuin heeft schaduwplekken en zonplekken, allebei heerlijk. Ik wil een kruidencirkel gaan maken met stenen waar nu gras is. Kijk een Thaise basilicum, heerlijk om mee te wokken. Het was het laatste plantje uit de winkel, een beetje verlept, maar hij is enorm gaan groeien. Chocolademunt, die woekert erg, dus die blijft in een pot. “

Ervaringen uitwisselen

“Werkuren heb ik nog niet gedaan, volgende week voor het eerst. Workshops die over groen

of dieren gaan vind ik altijd interessant. Ook heb ik even gekeken bij het touwvlechten van brandnetels. Ik zou wel mee willen doen aan iets om de vogelstand op het park nog uit te breiden. Het valt me bijvoorbeeld op dat we helemaal geen mussen op het terrein hebben, zou toch leuk zijn. Ook ben ik geïnteresseerd in het uitwisselen van ervaringen met andere tuinders. Bijvoorbeeld zo’n kruidencirkel maken, ik ben benieuwd hoe anderen dat gedaan hebben. Hier staat een Japanse Indigo, dat is een plant waar blauwe kleurstof van gemaakt kan worden. Die werd vroeger gebruikt in de lakenindustrie. Het lijkt me ook leuk om ervaringen met het kweken van verplanten met andere tuinders te delen.” ●

“Wat mij betreft komt er wel minder gras en meer planten”

Hier ben ik gelukkig

Interview met nieuwe tuinder Zwaan Kraijer, Adelaarsweg 1

door Iris de Veer

Platteland

“Ik ben opgegroeid op een dorpje in Drenthe, als import, mijn ouders waren hobbyboeren. We verruilden het huis aan de rand van de stad voor een boerderijtje op het platteland. Tuinieren was de grote hobby van mijn vader. Op één derde hectare verbouwde hij groenten, had er zijn fruit-

en notenboomgaard en twee koude kassen. Hij vond het leuk om te experimenteren, probeerde allerlei nieuwe groenten uit. Als wij ze lekker vonden werden die opgenomen in het teeltplan. Zo is de topinamboer in no time weer verdwenen. Die viel niet in de smaak! Ik geef hem een herkansing nu, misschien eenmalig.” >

Topinamboer zijn aardperen

Veldboeket

“Mijn moeder deed de bloementuin, van haar heb ik mijn voorkeur voor wilde bloemen. Er stond altijd een veldboeket op tafel. Mijn beide ouders waren trouwens ontzettend actief: mijn moeder bedacht recepten met de oogst uit de tuin, De kruisbessenvlaai van mijn moeder, heerlijk. Mijn vader was naast zijn werk dagelijks bezig met zijn gewassen of in de werkplaats. Bij het boerderijtje hoorde een grote schuur met een werkplaats. Van hem heb ik mijn liefde voor het repareren van dingen, houtbewerking en kleine klusjes. Het is geweldig dat ik me hier helemaal kan uitleven.”

Geitenweitje

“Mijn vader bakte elke week zelf brood. Er waren zelfs een paar jaren dat mijn vader probeerde zijn eigen graan te verbouwen. Op een postzegelstukje dat verdedigd moest worden tegen de mussen door netten, vogelverschrikkers en waarschuwingsschoten uit de luchtbuks (alle met matig resultaat). Geoogst werd er met een handsikkel, mijn moeder bond de schoven. Wij, de twee kinderen, mochten helpen dorsen met een vlegel en door te trappelen op de halmen in een bootzeil. Malen probeerden we eerst in een koffiemolentje, maar uiteindelijk capituleerden we en werd het naar een molen gebracht. Het hele proces (begonnen als experiment) bleek zo arbeidsintensief, dat het mini-akkertje opgegeven werd en veranderde in een wei voor een geitje van de burens.”

Uilen en valken

“We hadden ook kippen, van die kittige kleine (Drents landhoen). In het begin liepen ze nog los en pikten alle plantjes aan en deponeerden overal hun eieren. Uiteindelijk bleek het praktischer om ze te begrenzen door een ren. Er was altijd een aanloopkat, de een na de ander werd

liefdevol verzorgd, maar ze sneuvelden na enkele jaren allemaal op de A28 (ja, ook de A10 op dit tuinpark klinkt vertrouwd). Boven op de schuurzolder had mijn vader achter een stalraampje een uilenkast gemonteerd, waar een kerkuil huisde met haar jongen. Een deel van de zolder was afgetimmerd en hier vlogen de zwaluwen af en aan. Helemaal achter in de tuin stond op een hoge paal de torenvalkenkast, met ieder jaar een nest en veel schrill geschreeuw van het hele valkengezin, vooral vlak na het uitvliegen.

Kerkuil

Overwinteren

Het meest bijzonder was misschien nog wel de incidentele egel die we opvingen omdat hij ziek was of te mager om de winter in te gaan. Die werd dan tijdelijk vetgemest met kattenvoer (maden probeerden we eerst, maar die ontsnapten uit het voederbakje en verschansten zich tussen de stekels). We namen ze op schoot en aaiden ze (ze leggen hun stekels dan plat). Eén egeltje wilde nota bene zijn winterslaap beginnen in het achterwiel van mijn moeders fiets, hoog tussen de spaken en de fietstassen (en negeerde de krantenbak die voor dat doel klaar stond). Mijn moeder heeft haar fiets toen een

Egeltje in winterslaap

Dit bordje heeft mijn zoon op de schooltuin gemaakt. Het is een regenworm

Die bielsen liggen er nog niet zo lang in

hele winter in de schuur laten staan en die egel heeft daar de hele winter gezeten.”

Groen, het mooiste wat er is

“Ik voelde me in de stad Amsterdam altijd een beetje misplaatst. Pas nu ik een volkstuin heb gekregen is het knagende verlangen om naar het platteland te verhuizen weggeëbd. Het is een fantastische tuin: in de marge, omzoomd door hoge bomen. Je hoort hier het ruisen van de populieren en de kerkklok van het voormalig dorpje Sloterdijk. Om de boerderij stonden ook populieren. De tuin is heel open naar het pad toe, maar ik heb geen last van de vele mensen die er voorbij wandelen. Ik voel me heel bevoorrecht. Ik houd vooral van groen. Bloemen zijn natuurlijk welkom, maar groen, bladeren in allerlei tinten groen en met allerlei vormen, dat vind ik het mooiste dat er is.”

Vogelkijkhut

“In de tuin staat één gigantische spar, volgens de determinatie-app een Nordman, een uit de kluiten gewassen kerstboom dus. Er zijn meidoorns, kersen, en de schattigste bloeiende knotwilgjes. Het huisje heeft aan alle kanten ramen. Het achteruitzicht vind ik misschien nog het allermooist: een omgevallen appelboom die stug blijft doorbloeien, de bramen en brandnetels en de composthoop. Ja echt! Het is zo heerlijk landelijk, en dat midden in de stad. Laatst zag ik ook, heel bijzonder, een jonge mol hollend over het pad. Het schuurtje tenslotte is mijn vogelkijkhut, hiervandaan heb ik al een goudhaantje gespot en een groep staartmeesjes.”

Pina colada

“Het huisje is vrij spartaans ingericht, maar dat bevalt me wel. Op een lift- en wildkampeertocht naar Noorwegen (net voor corona) werd me duidelijk hoe weinig je eigenlijk nodig hebt. Hoe goed het voelt om zonder ballast en luxe te leven. Ik probeer iedere dag naar de tuin te gaan. Of ik er vaak zal slapen is de vraag: mijn gezin (man en zoon van 17) zijn echte binnenmensen (versus mij als buitenmens). Tijdens één van de eerste keren dat ik de hulp van mijn partner inriep bij een zware modderige klus riep ik steeds enthousiast: “lekker vies hè?!” En hij, kreunend: “Ik wil gewoon met een pina colada in de zon zitten”. >

Die wilgjes vind ik heel schattig

Retour Barcelona

“Wat ik ook super vind is het grote aantal leuke mensen dat ik ontmoet heb tijdens de werkuren, de open tuinen dag, en de workshops die georganiseerd worden door Marlies. Mijn buurvrouw heeft me diverse plantjes toegestopt en staat altijd klaar met advies. Ik bof met mijn rustige burens! Over de winterstook met houtkachels maak ik me wel een beetje zorgen. Net als iedereen waarschijnlijk had ik er romantische associaties bij, maar na een beetje uitzoekwerk (welk verwarmingssysteem zal ik kiezen?) ben ik verbluft over de impact die het heeft. Eén dag hout stoken is qua fijnstofproductie en andere milieubelasting even vervuilend als een retourtje Barcelona per benzineauto. Hier valt voor ons park nog veel te winnen.” ●

Thema- nummer huisjes

Buiten waar anders vermeld is, werden de interviews gehouden door Iris en Ton samen.

Voor Gruttolaan 12 en Leeuweweriklaan 31 benaderde Ton de tuinders schriftelijk. De laatste jaren kiezen wij als redactie in de zomer een thema en brengen dan een themanummer met interviews uit. Uitgangspunt voor het kiezen van een thema is of we jullie als lezers er een plezier mee doen. In eerdere nummers kwamen aan bod: *Kunst op de tuin*, *Tuin stijlen*, *Biodiversiteit*, en *Natuurlijk tuinieren* en nu dan maar eens over huisjes. We nemen die thema's ook niet helemaal serieus, het is ook een excuus om in gesprek te gaan met tuinders over iets dat hen raakt en zo een bijdrage te leveren aan wat heet de “sociale cohesie”, het samen-gevoel, op de tuin.

Voor we ons aan dit thema waagden, was het wel noodzakelijk om ons flink in te perken. Misschien is er over huisjes nog wel meer geschreven dan over tuinen. We brachten een kort bezoek aan het kantoor van de Bond van Volkstuinders om ons te oriënteren op het thema. Het complete archief van alle huisjes op de bij de Bond aangesloten volkstuincomplexen is daar te vinden. VV Sloterdijkmeer heeft daar anderhalve archieflade met hangmappen genummerd van 1 tot en met 274. Van elk te (ver) bouwen huisje gaat al decennialang een kopie van bouwplannen

en correspondentie daarover naar het BvV-archief. Het feit dat zo'n compleet archief bestaat is op zich al bijzonder. Ons eigen huisjesarchief is grotendeels vernietigd bij de brand in het clubhuis in 1987.

We hoorden dat er bij de start verschillende typen huisjes bestonden waaruit gekozen kon worden. Ons tuincomplex dateert van 1947, toen de vereniging van het einde van de Sloterweg verhuisde naar de huidige plek. Met die verhuizing gebeurde er ook iets bijzonders: waar op de plaats voor de oorlog alleen maar moestuinen waren met de daarbij behorende bouwsels voor het gereedschap, daar werd op het nieuwe complex de gelegenheid geboden om te mogen overnachten. Er konden huisjes gebouwd worden, waarin bedden mochten staan. De huisjes werden niet voorzien van elektriciteit en ook niet van een riolering. Je mocht er zelf een huisje neerzetten of je kon kiezen uit een type huisje dat een aannemer voor je bouwde. De tuinder had ook de keuze tussen een houten of een stenen huisje. En natuurlijk begon alles met de fundering.

Het terrein van Sloterdijkmeer was een veenweide. Grasvelden, doorsneden door sloten, die de afwatering moesten regelen. Het gemaal dat de Overbrakerbinnenpolder droog houdt dateert al van 1860. Het was en is drassig gebied en het verwondert de redactie nu dat er grote, zware betonplaten gemaakt mochten worden, waarvan je op de klompen kon aanvoelen dat die weg zouden zakken. Bijzonder verhaal in

dit huisjesnummer is wat Klaas uit de Vinkenlaan vertelde: doordat die betonplaat geen plaat is maar een soort van omgekeerde doos is, “drijft” de plaat als het ware op het veen. De lucht en het water er onder kan door de randen niet weg en dat zou de reden zijn dat het huisje niet zinkt. Wanneer er op een platte betonnen plaat een stenen huisje gebouwd wordt drukt een groot gewicht de plaat naar beneden. Wie naar de huisjes op Sloterdijkmeer kijkt, ziet er veel staan, die aan de slootkant naar beneden hellen. We hebben in het archief van de Bond ook proberen uit te zoeken wanneer de bouwreglementen ingevoerd werden. Daar vonden we geen datum bij. Ons vermoeden is dat voor Sloterdijkmeer van na de oorlog wel al ‘bouwregels’ voor de huisjes golden. Het mag niet groter zijn dan, of hoger dan.

Over de typen huisjes die aangeboden werden bestaat ook weinig informatie. Een tuinder vertelde dat de patio-woning tot het aangeboden type behoorde. Het is het type stenen huisje dat je nog wel tegenkomt en het bestaat uit een overdekte inloopruimte van ongeveer 1 meter diep en 2,5 meter breed, met daarachter de woonkamer en daarnaast de slaapkamer, wc en keuken. Ook het type met een oppervlakte van 28 vierkante meter waarbij naast de woonkamer over de hele breedte ook twee slaapkamers en een toilet liggen is bekend. De wc had in die tijd een deur naar buiten. In veel huisjes is

de wc later omgedraaid en is van de achterliggende “koude kast” een douche gemaakt. Nergens zijn echter plattegronden of beschrijvingen te vinden van die oorspronkelijke huisjes. De redactie heeft zelfs, heel modern, de schrijftrobot chatGTP gevraagd om er een stukje over te maken, maar zelfs die moest het antwoord schuldig blijven.

Een aflevering van het ledenblad over zo'n algemeen thema als ‘huisjes’ biedt de redactie gelegenheid om heel nieuwsgierig eens hier en daar achter de voordeur te gaan neuzen. Dat hebben we volop gedaan. Wie zijn de tuinders, die vol goede zin een sloophuisje aantreffen en dan alle energie stoppen in de bouw van een nieuw. Het is ons nu wel duidelijk dat een van de grootste

vormen van genieten is om het zelf ontworpen huisje in een echt bestaand bouwsel om te zetten. Ook het je eigen maken van wat een ander aan huisje achterliet en daar met respect voor het oude en de voordelen van het nieuwe aan te knutselen is puur plezier. Iedere tuinder heeft dat op zijn eigen manier gedaan. Wij denken daarom dat dit themanummer over huisjes voor jullie allemaal interessant is. ●

“Ik doe maar wat, er zit geen doordacht plan achter”

Interview met Mark Teunissen, Wielewaal 26

Blokhutdelen

Mark Teunissen heeft zijn huisje helemaal zelf gebouwd. Zeventien jaar geleden nadat hij het sloophuisje van zijn voorganger had afgevoerd. “Het zat vol met ratten, was heel vochtig, het dak ontbrak op sommige plekken. Ik heb ook heel veel lege jeneverflessen gevonden in het huisje en de tuin.” Mark is opgeleid als ambachtelijk timmerman. Hij leerde zijn vak op de LTS waar katholieke broeders zijn leermeesters waren. Zwaluwstaarten en pen/gat-verbindingen hebben geen geheimen voor hem. “Je leerde het vak heel goed met veel aandacht en discipline maar daardoor lag het tempo laag bij de broeders. Dus dat sloot niet goed aan bij de moderne

nieuwbouw methodes.” Het was wel heel bijzonder dat hij zijn eigen huisje op Sloterdijkmeer kon ontwerpen en bouwen. “Je krijgt niet vaak de kans om helemaal je eigen huis te bouwen”.

Er zijn volkstuinders die zeggen: Wij hebben een huisje maar ik zeg altijd ‘Ik heb een tuin’.

“Om te oefenen bouwde ik eerst het schuurtje, zo leer je het materiaal kennen. Blokhutdelen van goed vet grenen met een dubbele groef, daar hoef je verder nooit meer wat aan te doen. Nou

ja, af en toe eens schoonmaken en in de verdunde lijnolie zetten. Omdat de grond natuurlijk heel vochtig is, staat het huisje op een basismuurtje van doorgeknijpte stoeptegels. Die doorgeknijpte stoeptegels waren ooit erg populair om stapelmuurtjes in de tuin van te maken. Er bestaat een ‘tegelknipper’ waarmee je die stoeptegels door kunt ‘knippen’. Er zijn volkstuinders die zeggen: Wij hebben een huisje maar ik zeg altijd “Ik heb een tuin.”

Gaskapelletje”

“Het was leuk om het huisje zelf te ontwerpen. Ik heb een daklijst met een geïntegreerde goot gemaakt, daardoor krijgt het dak een beetje vleugels. De daklijst van het schuurtje komt terug in het huisje, er liggen shingels op het dak, die zie je niet door die geïntegreerde dakgoten. Het heeft, onbedoeld iets Oosters en dat bevalt mij wel. Aan de achterkant is een bijzondere gaskast, die rustiek aan doet met vier deurtjes en een “kappelletje”. Opvallend zijn de lange kruishengelen (scharnieren) die Mark bij het ophangen van de deurtjes gebruikt heeft.

Erfenis

Lid zijn van een vereniging is niet vrijblijvend. Ik wil me graag inzetten voor de vereniging. Zo bezoek ik altijd de ALV. Ik ben 12 jaar lid geweest van de Bouwcommissie. Tegenwoordig doe ik mee met de CCO, de Commissie Complex Onderhoud, die dinsdagochtend bij elkaar komt. In die jaren in de bouwcommissie heb ik gezien hoe groot de diversiteit is aan huisjes. Mensen hadden natuurlijk niet altijd even veel geld, of evenveel vakkennis, dus dan werd er met minder goede materialen gewerkt. In de bouwcommissie zie je dan dat vocht het grootste probleem is bij de meeste huisjes. Wie zo'n huisje koopt wordt dan soms wel opgescheept met een erfenis. Iemand moet daarvoor opdraaien, of de nieuwe tuinder komt met een sloophuisje te zitten of de oude tuinder krijgt na jaren niets voor zijn huisje. Dat is wel lastig hoe je dat verdeelt.”

Mazzeltje

Het huisje staat echt midden in de tuin. Letterlijk en figuurlijk, want dit huisje heeft een grote voortuin en een grote achtertuin. Als we in het huisje staan, valt pas op hoeveel ramen hij gebruikt heeft. Overal heb je uitzicht op de tuin: vanuit het keukengedeelte, vanuit het bed, vanuit het zitge-

deelte. “De vloer, de keuken en een paar wanden zijn van oud eikenhout. Een mazzeltje, ik hoorde van een aannemer dat hij de eiken vloeren moest vervangen in een pand aan de Brouwersgracht en dat hij de oude delen in de container moest gooien. Ik heb wel vier keer op en neer gereden met een enorme vracht hout op het dak van mijn auto. “Ik had meer dan genoeg voor de vloer, de keuken en twee kasten. Prachtig spul.” Alleen een vakman kan daar zo'n prachtig interieur van maken. Stralend middelpunt in de open ruimte is een houtkachel die, volgens Mark, een van de beste in zijn soort is. “Een Noorse Jotul met dubbele verbranding, dat is het minst schadelijk, die heeft weinig uitstoot.” >

Vertragen

Op zijn werktafel liggen de Verzamelde gedichten van Emily Dickinson “Best moeilijk hoor gedichten lezen. Ik doe het langzaam, zo’n gedicht moet inzinken. Ik houd van vertragen. Ik ga binnenkort ook weer op stilte-retraite: 10 dagen niet spreken, heerlijk vind ik dat die stilte. Ik vind dat we hier op de tuin ook wel wat zorgvuldiger met de, relatieve, stilte kunnen omgaan. De tuin is juist een plek om je even aan het stadsgebruis te onttrekken, daar moeten we zuinig op zijn” Boven zijn voordeur hangt een kunstig houtsnijwerk. “De flower of life is dat, het kwam in verschillende oude culturen voor. Dat alles met alles verbonden is. Wij, onze wereld, is maar een stipje in de kosmos.”

De tuin is een metafoor voor het leven zelf. Er is geboorte, groei, ziekte en dood. Alles heeft z’n eigen tempo, de wereld binnen en buiten de tuin. In de tuin ben je meer jezelf. Wat je hier om je heen ziet, dat ben ik.

Wat je ziet dat ben ik

“Een tuin is geen natuur maar cultuur” zegt Mark als we even later in de achtertuin staan. “Je werkt wel met levend materiaal dus je kunt voortdurend verrast worden. Dat laat ik ook gebeuren. Ik laat alles buiten liggen in de winter en dan ga ik in het voorjaar van start. Er is geen touw aan vast te knopen, ik pak de tuin in zijn geheel aan, zet soorten bij elkaar, vermeerder en verplaats zonder een vooropgezet plan.” Toch ziet zijn tuin er heel georganiseerd uit, ik wil steeds minder gras en meer bloeiende vaste planten. Ik zie wel wat het wil doen. Ik heb wel voornamelijk vaste planten. Ik zaai wel eens wat, of er komt wat aanwaaien, maar het merendeel komt gewoon bij een tuincentrum of andere tuinders vandaan. Ik zoek wel naar bijzondere planten. Ook die keramieken objecten horen erbij, heb ik allemaal zelf gemaakt. In de winter ben ik een aantal maanden druk in mijn atelier om nieuwe potten en schalen te draaien en glazuuren samen te stellen. We staan voor een perk met vooral grasachtig-

gen. Veel verschillende soorten, gevlechte, gele en zelfs een zwarte. “Ik heb nu voor de derde keer een rode grassoort geplant, tot nu toe is het niet gelukt maar ik blijf het proberen.” Zouden jullie willen bidden voor mijn zieke appelboom? Ik heb hem al grondig gesnoeid, maar ik weet niet of die het gaat redden, de blaadjes verschrompelen.”

Hek

“Ik woon in een voortdurend veranderend decor, dat is zo wonderlijk. Elke dag is anders. Je krijgt oog voor kleine veranderingen. Je ziet veel meer. Ook dieren. Ik zie de vogels:, bonte specht, de koolmezen, winterkoninkje, merels en laatst zelfs een groene specht. Dit jaar had ik ook een nest Vlaamsche Gaaien in de boom, zo mooi om dit te kunnen volgen. Ook mollen en ratten hebben bestaansrecht. En de insecten, er zit nu een hommelnest in dat nestkastje, daar geniet ik van. Mijn schoonvader zaliger was imker, hij was altijd bezig met bijen. Ik heb twintig jaar over zijn schouder meegekeken. Daar heb ik heel veel van geleerd. Dat is het voordeel van wonen op

de tuin. Het is een metafoor voor het leven zelf er is geboorte, groei, ziekte en dood. Alles heeft z’n eigen tempo, de wereld binnen en buiten de tuin. In de tuin ben je meer jezelf. Wat je hier om je heen ziet, dat ben ik. En daar zit een hek tussen. Ik ben blij dat mijn tuin nu op slot kan. Ik had vorig jaar een vervelende ervaring met een fiets die hier uit de tuin gejat is. Dat komt bij mij hard binnen. Alles is veranderd door de brug hier naar het Brettenpad. Het is veel drukker geworden op dit punt. Die combinatie van een openbaar park en privé tuinen vind ik lastig.“ Zo’n tuin is een godsgeschenk, ik woon ongeveer acht maanden per jaar op de tuin. Het is zo bijzonder om zo’n unieke plek te mogen hebben in Amsterdam. ●

Met steen kan ik alles

Interview Klaas en Ineke de Waart, Vinkenlaan 20

Oude kasplaten

We zitten onder de luifel. "Gemaakt van oude kasplaten. Ze zijn een beetje dof maar dat houdt de zon goed tegen." Klaas en Ineke hebben genoeg stroom om een bakje Senseo koffie te zetten. Klaas heeft zichzelf opgegeven. Klaas is bestuurslid sinds 2018. Klaas heeft enorm zijn best gedaan om nieuwe bestuursleden te werven en dat is hem gelukt. Klaas is ook 25 jaar lid geweest van de Bouwcommissie. "Ik ken echt alle huisjes hier op het complex." Hij wordt er wel eens gek van dat iedereen hem altijd weet te vinden als er iets mis is. Hij probeert nu meer tuinders in te schakelen ook buiten het bestuur om die kunnen helpen om problemen te verhelpen. Klaas en Ineke kunnen zich wel eens ergeren aan het gebrek aan saamhorigheid in de vereniging.

80 jaar oud

"Ons huisje is 80 jaar oud, gebouwd eind jaren veertig. Laatst hebben we iemand van Nut gesproken die vertelde dat zijn vader nog in dit

huisje had gezeten, die had het zelf gebouwd. Het was toen 19 vierkante meter "groot" met een schuurtje van 4 vierkante meter. De wc was in het huisje maar de deur zat aan de buitenkant. Dat was bij alle stenen huisjes vroeger. Die deur heb ik omgedraaid en er een douche bij gemaakt. Achter de wc was een 'koude kast' daar kon je dan levensmiddelen een beetje koel houden. Kijk dat glas in de tuindeur is nog echt oud glas, dat "druipt" een beetje. Verder hebben we alle ramen en kozijnen wel zo'n beetje vervangen. Je kan aan de verschillende soorten baksteen iets over de bouw zien. Mensen gebruikten restjes die ze overal vandaan haalden, aanbouwtjes werden weer in een andere steensoort gemetseld. In het schuurtje hebben ze de bakstenen uit zuinigheid zelfs op hun kant gezet. Je zou denken dat is zwak, maar het staat nog steeds als een huis. Ik ben van huis uit metselaar/tegelzetter en dat kwam goed uit. Want met steen kan ik alles, stucen, metselen, tegelzetten."

Sloophuisje

"Klaas zat natuurlijk al op de vrachtauto en onze zoon was nog klein. We woonden in de buurt, in de Gibraltarstraat. Een buurvrouwje had hier

een tuin en die nodigde me uit. Ik dacht, dat wil ik ook wel. Lekker in de buurt. Dan kan ik die jongen van hieruit naar school brengen. We hadden tot die tijd een caravan op een camping waar we elk weekend heen gingen met onze zoon Alex. Zij zegt 'je moet je inschrijven dan kom je op de wachtlijst'. Dus op de laatste zittingsdag in september 1986 schrijf ik me om half 8 in. Om kwart over 8 had ik het huisje, het was in de her-taxatie, een sloophuisje. Veel mensen wilden dat niet. Ik dacht mijn man is metselaar. Het kostte toen 2300 gulden. Hij zat met de vrachtwagen in Frankrijk en belde die avond net naar huis om te zeggen dat hij op de terugweg was. Ik zeg, ik heb een huisje gekocht. Toen ik zei dat het van steen was, zei hij, 'dan is het goed'."

"We hebben geen dag spijt gehad van de aanschaf van het huisje hier. Er moest wel echt heel veel aan gebeuren. Het huisje is uitgebreid naar 28 vierkante meter. Aan de schuur heb ik twee vierkante meter bijgeplaatst. Aan de daklijsten kun je hier en daar nog goed zien waar mijn voorgangers gebleven waren."

Omgekeerde schotel

Waarom heb je je opgegeven? "Omdat ik een

oud stenen huisje heb en toch geen vochtproblemen. Toen we het kochten, zwommen de eenden hier op het grasveld. De vloer stond blank. Kijk dat water wil van het pad en de tuin naar de sloot. Dan botst het als het ware tegen dat huisje en hoopt zich daar op, dus krijg je vocht. Ik dacht daar moet ik wat aan doen. Ik heb hier drie roostergoten op gehalveerde afvoerpijpen aangelegd voor het huis, die zijn met afvoerpijpen verbonden met de sloot achter het huisje. Ik leid het water om het huisje heen. Het hele huisje is omgeven door grind. Dat systeem voorkomt dat het huisje in de nattigheid staat. Het regenwater van het dak gaat via goten en pijpen naar een vijver in de voortuin met een overloop en communicerende vaten. Het huisje is niet verzakt en echt droog, je ruikt nergens vocht. De betonnen grondplaat van het huisje is een soort schotel. Een soort omgekeerde doos met korte opstaande randen waardoor de druk in het midden de omgekeerde schotel omhoog houdt."

Bedstede

"Toen we begonnen hadden we een piepklein keukentje en twee slaapkamers. Op een gegeven moment zijn wij in de slaapkamer van Alex getrokken. Die is echt klein, dus we hebben er een soort bedstede van gemaakt die de hele kamer vult met bergruimte eronder. In onze oude slaapkamer hebben we toen echt een fijne grote keuken gemaakt en die bij de kamer getrokken." "Onze kleindochter kwam hier altijd elke woensdag uit school. Dat wil ze nu niet meer. Ze heeft met haar ouders een half jaar in ons "stadshuis" gewoond, omdat hun eigen huis verbouwd werd. Daar heeft ze veel vriendjes en vriendinnetjes gemaakt. Dat is hier nooit gelukt. Er zijn tegenwoordig niet meer zo veel kinderen op de tuin. Dus nu gaan we elke week naar huis om daar op haar te passen, dan kan ze daar met haar vriendjes spelen." ●

Iedereen kan alles. Alles is te leren

Gesprek met Raymond Lagerweij, Leeuweriklaanlaan 23

Supergezellig

“We hebben jaren op een camping in Bloemendaal gestaan. Die caravan- en campervogelhuisjes komen van de caravan van mijn ouders op Bloemendaal. Op een gegeven moment wilden de kinderen niet meer naar die caravan. We stonden hier al jaren ingeschreven en zo is dit huisje negen jaar geleden op onze weg gekomen. We wonen om de hoek bij de Kinkerstraat. Mijn hele familie woont dicht bij elkaar in de buurt, de meesten in hetzelfde portiek. Supergezellig, maar het is ook wel fijn om dit huisje hier te hebben.”

Kant en klaar

“Het huisje was kant-en-klaar. We konden er zo in. Het was een ‘aardig’ huisje, de taxatie klopte niet helemaal. Het dak was verrot volgens de taxatie maar dat was gelukkig maar voor de helft. Het rachelwerk van het dak lag te ver uit elkaar dus als je op het dak stond voelde je het onder je bewegen. Ik heb hier en daar wat gerepareerd. Kijk deze deur heb ik vernieuwd. Dat is een klus, want alles is scheef, hij moest verlengd en versmald worden. Ik zou nog wel eens dubbel glas willen, maar dat is echt duur. De overkapping tussen schuur en huisje heb ik zelf gemaakt. Raamwerk van hout met doorzichtige golfplaat. Er zit een hoogteverschil in van bijna 20 cm tussen die twee daken.” Raymonds hart zit in de technische vernieuwingen: overal heeft hij elektriciteit aangelegd. Hij kan zelfs in de winter in zijn huisje wonen. “Het is een halfsteens

Alles wat nieuw binnenkomt moet ik eerst uit elkaar halen en kijken hoe het werkt.

muurtje en die stenen staan aan de buitenkant steeds in het water. Dat maakt het koud, maar met die kachel van drie en een half kilowatt, stook ik het hier in de winter met gemak tot 28 graden. In de winter staat bij dit afdak een 200 liter regenton, met een overloop van 150 liter, dan komt er een grote pomp met expansievaten. Dat water gaat door de geiser heen en dan heb ik warm water. “

Zonnepanelen

“Kijk, de waterdruk in Amsterdam is ongeveer 2 bar, dan kom je misschien tot op drie hoog maar daarna moet er een pomp tussen. Heb je een CV-installatie op drie hoog staan, dan krijg je de druk in de radiatoren nooit op 2 BAR zonder voorzetpomp. Er is elektriek nodig voor de >

voorzetpomp. Er liggen zes zonnepanelen op het dak. Die geven in de zomer voldoende vermogen maar in de winter is het lastig. Een zonnepaneel heeft licht nodig en als hij warm is, levert hij minder op. In de winter is het te donker in de zomer te warm.

De zonnepanelen leveren energie voor de accu, daar gaat een omvormer op en dan heb ik stroom." Als we op de bonnefooi aankomen om Raymond te interviewen loopt hij net rond met een kruiwagen met oude accu's. We zitten bij Raymond in het technisch hart van de volkstuin. Is er een probleem met de waterleiding, de elektriciteit of het toegangshek dan weet het bestuur hem altijd te vinden.

Twee rechterhanden

Hij is bijzonder handig, of zoals hij zelf zegt: "er zitten wel twee rechterhanden aan". Zelf vindt hij zijn talent niet zo bijzonder. "Iedereen kan alles. Alles is te leren. Ik hoef bijna niets te leren. Als ik het één keer gezien heb weet ik het. Ten eerste je

Ik vertrek hier tussen zes planken.

moet verschrikkelijk nauwkeurig zijn. Altijd bezig willen zijn en wat te doen willen hebben is ook een zeer goede eigenschap. "Vervolgens begint hij in sneltreinvaart te spreken in volts, watten,

kwadraten en diameters waarbij hij steeds het woord simpel gebruikt, maar waarbij het ons al snel duizelt. De tafel en banken waar we aan zitten heeft hij ook zelf gemaakt.

Workshop

"Zonnepanelen heb je in soorten en maten. Ze verschillen in hoeveel watt ze opleveren. Die oude zonnepanelen leverden met moeite 80 watt. Hier liggen panelen op het dak van 400 Watt. Dan heb je de kabels, die moeten voldoende diameter hebben om die elektriciteit naar je accu te leiden. Dat druk je uit in kwadraat. Je moet ook goede zekeringen hebben om je draden te beveiligen tegen oververhitting. En je accu heeft een bepaalde opslagcapaciteit. Dat bepaalt samen hoeveel stroom je hebt. Ik heb zelf een Lithiumaccu gebouwd, daar kun je meer in opslaan, maar die heeft als nadeel dat je ze bij 0 graden niet meer kan laden. En voor 220 volt heb je omvormers nodig. Ik ga binnenkort een workshop geven in de kantine over zonne-energie." Raymond haalt nog even zijn I-pad erbij en geeft voorbeelden. Hij kan op zijn I-pad precies aflezen hoeveel energie er wordt opgewekt en opgeslagen. "Oh ja heb je nog een oude geiser? Vasthouden. Die nieuwe geisers zijn van pispakkenijzer- en koper gemaakt die oude zijn echt veel degelijker."

Uit elkaar halen

"Ik ben ooit begonnen op de MAVO, toen MTS - instrumentenmaker. In het tweede jaar dacht ik: wat ga ik straks verdienen door achter die

De eerste keer dat ik voor de tuin het riool in moet, dan is het klaar.

draaibank te staan? In het magazijn verdien ik het dubbele. Ik ben van school afgegaan. Ik ben in een magazijn komen te werken, kopieermachines en printers, daar viel ik op. Na mijn militaire dienst ben ik van het magazijn naar de inkoop gegaan. Daar de baas geworden van een mannetje of zes, onderdelenverkoop. Toen kwam er een reorganisatie. Nu zit ik bij klach-

Ik zit ook bij de EHBO, ik heb geen diploma, maar ik was hospik in het leger. De wet zegt maar één ding: je moet handelen naar kunnen. Het is best druk met EHBO op het complex. De buurvrouw brak een arm en een schouder. Soms moet er een ambulance komen. Ik heb de sleutel van het hoofdhek om de ambulance binnen te laten en kan de ambulance via de juiste paden naar de plaats van het ongeval leiden.

Ik ben ook die zeikerd die steeds maar bij het bestuur komt vragen of de beslissingen van de ALV ook een keer verwerkt kunnen worden in de reglementen en op de webpagina's. Anders weet niemand meer wat nou de regels zijn. Ook al zit ik er niet in, word ik toch steeds gebeld, die mensen van de beheerdersgroep die zijn er nooit."

tenservice en orderverwerking. Nog steeds alles wat nieuw binnenkomt moet ik eerst uit elkaar halen en kijken hoe het werkt.

Dan is het klaar

Ben jij nou een verenigingsman? "Ja, mijn hart zit erin, tot een bepaald niveau. Als ik geen werk had, dan kon ik hier dag en nacht bezig zijn. Ik zit bij de Inkoop, ben lid van de Waterleidingcommissie. Vorig jaar hadden we die ramp bij het hoofdhek. Daar ben je dan wel even mee bezig. Die watercommissie is gewijzigd van naam die heet nu Water- en rioolcommissie. Daar ben ik geen voorstander van. De eerste keer dat ik voor de tuin het riool in moet, dan is het klaar.

Tussen 6 planken

"Tuinieren? Ik ben van het groffe tuinieren: Kettingzaag erop, allemaal in model. Hakselen met Germa. Mijn vijgenboom werd een beetje te groot, heb ik er een loop in gemaakt. Ik weet heus het verschil tussen een merel en roodborst, dat een vlier slechte invloed heeft op peren. Dat soort dingen. Linda mijn vrouw weet er echt veel meer van. Ik heb het hier op de tuin wel echt naar mijn zin: Ik vertrek hier tussen zes planken." ●

Een tuin is een investering in welzijn

Interview met Piet Peeters, Vinkenlaan 32

Aan het einde van de Vinkenlaan bij het stenen bruggetje naar Nut ligt de tuin van Piet. Hij kon het perceel vier jaar geleden bemachtigen en wist bij aanschaf al dat het huisje gesloopt moest worden. "Een slopie" volgens de Bouwcommissie. Met de intentie er snel een nieuw huisje neer te zetten tekende Piet in 2019 voor het lidmaatschap van VV Sloterdijkermeer.

Blokhuis

"Ik ben niet zo handig dat ik zelf een huisje kan bouwen. Ik kan wel wat: de vlonder achter het huis heb ik zelf gemaakt en ook het kasje heb ik zelf in elkaar gezet, maar ik ben niet handig genoeg om een heel huis te bouwen. Zo'n kant en klaar tuinhuisje als bouw pakket hier naar toe laten brengen leek me ook niets. Via internet legde ik contact met een bouwer/aannemer in het oosten van het land: Jansen "blokhuisen op maat". Die bouwt ook gewone huizen en dat leek me goed. Een robuust huisje had mijn voorkeur, niet zo'n dun houten huisje. Ik vertelde wat ik wilde en wat de randvoorwaarden waren op de tuin. Hij kwam met een tekening en dacht heel creatief mee met het ontwerp dat ik in mijn hoofd had. Hij heeft alles in de werkplaats op maat gezaagd en als bouw pakket hier afgeleverd. Met vrienden heb ik alles van de poort hier naartoe gesjouwd. Die aannemer heeft het in elkaar gezet. In zes dagen stonden huisje en schuurtje er. Met het zelf ontwerpen moet je wel rekening houden met de eisen van de Bouwcommissie. De oppervlakte van een huisje mag

niet groter zijn dan 28 vierkante meter. Bij mijn fundering moest ik zelfs nog even overleggen met de Bouwcommissie van de Bond. Ik wilde er schroefpalen onder, dat mocht niet van de Bond. Het was mijn idee om het huisje wat hoger dan het maaiveld te hebben. Ik had verhalen gehoord over wateroverlast, overstromingen en zo. Eerlijk gezegd met de kennis van nu, zou ik geen tuin meer willen nemen met een sloophuisje erop, want het is wel heel veel extra werk."

Investering

"Ik werd zestig en dacht na over een place-to-stay in mijn derde levensfase. Ik kende dit complex. Vrienden van mij hebben hier een huisje. De natuur is een grote liefde van me en ik probeer milieubewust en duurzaam te leven. Het leek me een fantastisch idee om het grootste deel van het jaar buiten op een tuin te wonen, midden in de stad. Daarom wilde ik een huisje met voldoende faciliteiten. Een sedumdak als isolatie, overal dubbel glas, stevige grenen wanden en goed voorzien van keuken en sanitair. >

Ik moest mijn spaargeld aanspreken, maar dat had ik ervoor over. Het huisje is helemaal geworden zoals ik het in mijn hoofd had. De grenen wanden zijn alleen bewerkt met bijenwas aan de binnenkant. Je ruikt als je binnenkomt vooral de hars. Aan de buitenkant zit watergedragen verf.“

Eerlijk gezegd met de kennis van nu, zou ik geen tuin meer willen nemen met een sloophuisje erop, want het is wel heel veel extra werk.

Slowcooker

“Een oude schoolvriend kwam de ‘natte cel’ aanleggen, dat doet hij ook voor zijn beroep. In een weekendje zat het erin. Het zonne-energie deel kon ik regelen via Frans van de tuin (de Pittenspecialist, redactie). Een aangetrouwde neef van mij nam met zijn vader de aanleg voor zijn rekening. Die heeft zelfs een pin in de grond geslagen als beveiliging bij blikseminslag. Ik heb geen verwarming, nou ben ik niet kouwelijk en ik mis het niet. Ik heb twee zonnepanelen op het dak en ik heb een magnetron, een waterkoker, en een slowcooker. Gas gebruik ik nauwelijks, in zo’n slowcooker kun je alles: taart bakken, koken, stoven.”

Slopie

“De tuin dat was ook een slopie, tenminste als je dat van een tuin kan zeggen. Totaal verwaarloosd, allemaal steen, zelfs onder de grond zat het vol met stenen en tegels. Bij de eerste spade die ik in de grond zette kwam er een compleet dekzeil te voorschijn, mensen begroeven echt van alles in die tuin. En het was er drijfnaat. Ik heb een stenen terrasje voor het huis gemaakt, daarvoor moest er wel 4 kuub zand gestort worden. Toen lag dat terras echt veel hoger dan de tuin en moest het hoogteverschil teniet gedaan worden. Uit onze eigen Inkoop heb ik karrenvrachten aarde laten komen. Ik had wel ideeën voor de tuin, zoals een kruidentuin en geen gazon. Elke week maaien en het gazon bijhouden is niets voor mij. Op de tuin heb ik ongeveer 30 m2 aan tegels verwijderd en trof ik restanten aan van een vroegere vijver.

Ik heb wel het gevoel dat er beter gebaggerd zou kunnen worden op de tuin, sommige sloten zijn te ondiep.

Tuinjungle

Op een zonnige plek heb ik nu een kruidentuin, maar bij mij is dat een beetje een rommeltje geworden. Hier en daar tussen planten en zaaigoed heb ik groentes staan. In mijn voortuin groeien pompoenen en courgettes. Er was een tuinder uit het laantje die met kleine plantjes aan kwam zetten en ik dacht waarom niet. Ik heb veel inspiratie opgedaan uit het boek de Tuinjungle (zie kader). Alles door elkaar zetten is de boodschap. Ik kom van de boerderij, uit Limburg en mijn familieleden hebben allemaal tuinen, grote tuinen. Daar krijg ik planten van. In een tuincentrum kom ik liever niet. Die plantjes zitten vol met gif, neonicotinoïden. Daar gaan alle insecten van dood. Vrienden die hier in de buurt wonen heb ik een bokashi, een vergister, gegeven, zodat ze hun groenteafval kunnen composteren en het resultaat bij mij in de tuin afleveren. In mijn tuin wordt alles gecomposteerd, ik kan niet begrijpen dat mensen alle

tuinafval afvoeren. Maar ik zoek nog wel naar evenwicht in mijn tuin, sommige stukken vind ik echt nog niet mooi.”

Vega tonijn

“We moeten als mens bewuster gaan leven. Vrienden zijn echt bezig met duurzaam en ik probeer dat ook. Veel vega, plastic verpakkingen terugdringen, een groente- en fruitabonnement bij Odin, dat soort dingen. Het is lastig, ik ben ook niet altijd consequent, of het is te onhandig. In de sloot proberen zuiver water te krijgen vind ik belangrijk. Ik bagger fanatiek en hark kroos. Ik heb wel het gevoel dat er beter gebaggerd zou kunnen worden op de tuin, sommige sloten zijn te ondiep.

Met een tuin hier op Sloterdijkmeer ben je meteen lid van een vereniging. Ik ga graag op vrijdagavond een biertje in de kantine drinken. Kort geleden heb ik me ook bij de Tuinschouwcommissie aangemeld. Wij vergaderen als er bestuurszittingen zijn en ik leer daar veel, veel ook over de geschiedenis van Sloterdijkmeer, hoe er tegen het tuinieren wordt aangekeken. Er bestaan verschillende ideeën over tuinieren en het is niet altijd makkelijk om daar een consensus over te krijgen. Vanavond hebben we hier de Vinkenlaanborrel, dat is al voor het derde jaar. Ik heb vega tonijnsalade klaargemaakt en een quiche. Jullie zitten tegenover een zeer contente volkstuinder, die acht maanden per jaar heel prettig woont.” ●

Literatuurtip voor het tuinieren van Piet:

De tuinjungle

Tuinieren om de wereld te redden

Auteur: Dave Goulson

De tuin is dé plaats waar we ons contact met de natuur kunnen herstellen. Allerlei beestjes leiden er min of meer in stilte hun leven. Goulson laat zijn lezers meekijken in deze fascinerende wereld. In 'De tuinjungle' laat Dave Goulson ons kennismaken met al het kleine geteisem dat vlak bij ons, in tuinen, parken, tussen de stoeptegels en in de grond onder onze voeten leeft. Waar je ook bent, de kans is groot dat er nog geen stap bij je vandaan wormen, pissebedden, duizendpoten, vliegen, kevers, wespen, bijen en allerlei andere beestjes min of meer in stilte hun leven leiden. Goulson laat zijn lezers meekijken in de fascinerende en soms ook krankzinnige wereld van deze ondergewaardeerde helden van onze tuin. Hij neemt ons mee op visite in de composthoop, laat ons gangen graven onder ons gazon en een duik nemen in de tuinvijver. Goulson beschikt over een grappige en lichtvoetige pen, maar toch is hij in 'De tuinjungle' ook bloedserieus. Zo laat hij overtuigend zien waarom in turfbodem gekweekte, met insecticiden behandelde, in plastic wegwerppotten verpakte planten bijzonder slecht zijn voor ons milieu en waarom we niet langer bij tuincentra, maar bij lokale kwekers moeten kopen. Of nog beter: zelf moeten zaaien. Onze tuin is bij uitstek de plaats waar we het contact met de natuur kunnen herstellen. En met maar een paar kleine aanpassingen maken we van onze tuinen een keten van kleine natuurreservaatjes, waar mensen, dieren en plant.

Van 60 kuub afval naar nieuwbouw

In het winternummer 2022 van het ledenblad publiceerden we de volgende bijdrage bij de familieberichten:

Een interview met nieuwe tuinders Jolanda en Martijn op Leeuweriklaan 31

Wij hebben voor de zomervakantie het perceel op Leeuwerik 31 weten te huren van de Volkstuinvereniging. Het was een sloophuis en dat wisten we van tevoren al maar tijdens de sloop en afvoer van het huisje bleek dat het om 4 huisjes ging die over elkaar waren heen gebouwd. Dus na 60 kuub containers verder was alles weg. De meeste beplanting was weinig meer aan bijgehouden dus daar hebben we flink in gesnoeid zodat er weer meer ruimte kwam om straks te kunnen aanplanten. Deze zomer hebben we veel voorbereiding gedaan om al onze plannen goedgekeurd te krijgen door bestuur en de bond. Nu dat allemaal rond is gaan we deze winter starten met de nieuwbouw van het huisje en schuur. We willen graag een tuin maken met een combi van planten, bloemen en moestuin en waar we ook kunnen ontspannen. We hebben al veel medetuinders ontmoet, spontaan en via de werkbeurten en die ons telkens goede tips en adviezen geven waar we erg blij mee zijn. Het komend jaar staat dus nog erg in het teken om alles op te bouwen.

En dat hebben Jolanda en Martijn gedaan. Er staat een prachtig huisje met schuurtje op de hoek van de Leeuweriklaan en de Eksterlaan. Omdat ze de stad uit waren hebben we ze via de e-mail nog een aantal vragen gesteld over hun nieuwe huisje. Hier zijn hun antwoorden.

Is dit het huisje waar jullie van droomden en hoe zijn jullie er aan gekomen?

We hebben als uitgangspunten natuurlijk de voorwaarden van de bond genomen. We zijn gaan kijken bij bedrijven en op Internet en het huisje wat we gekocht hebben voldoet dus aan de eisen van de bond en past helemaal in ons beeld wat we voor ogen hadden.

Hebben jullie nog veranderingen kunnen en/of willen aanbrengen in het ontwerp?

We hebben het ontwerp aan de binnenkant helemaal aangepast zoals wij dat wilden. Ook de buitenkant met openslaande deuren en ramen zodat er veel licht binnen kan vallen hebben we zelf aangedragen in het ontwerp. Door de binnenkant wit te schilderen is het een prachtig licht binnen en door de vele raampartijen hebben we heel mooi zicht op de tuin.

Is de Bouwcommissie er nog aan te pas gekomen?

We hebben intensief contact gehad met de Bouwcommissie en we hebben veel aan hun advies gehad. Een mooie samenwerking dus. Via de commissie alles ingediend bij de bond en gelukkig konden we na goedkeuring starten.

Is het huisje neergezet door een aannemer?

Wij hebben bij de sloop, fundering en bouw wel

wat extra hulp van kennissen en een timmerman ingeroepen. We hebben veel zelf gedaan, vanaf november bijna ieder weekend de tuin helemaal kant en klaar maken en vanaf het voorjaar gestart met het in elkaar zetten van het bouw pakket. Gas, water en riool hebben we laten controleren door een professional.

Het is, zo denken wij, een sterk gerealiseerd project. Zijn jullie ook tevreden?

We zijn zeer blij, mooier dan we hadden kunnen bedenken, vooral de kleuren van het huisje vinden we echt heel mooi. Het is nog niet af maar we zijn goed op weg.

En wat zijn de plannen voor de tuin? Komt er een tuinarchitect?

We gaan vanaf deze zomer gaan starten met de plannen voor de tuin. We gaan dit helemaal zelf doen en zijn ons al helemaal aan het inlezen. ●

Wonen in een glazen huis

10 vragen aan Iwan Hameleers (en Barbra Kramer)

Misschien wel het meest bijzondere huisje dat we tegenkwamen is het glazen huis aan de Gruttolaan 12. Menig tuinder vond dat dit huis absoluut niet in een huisjesnummer mocht ontbreken. Je ziet aan de buitenkant eerst niet dat het een glazen huis is want het heeft een 'schil' van hout. We waren bloednieuwsgierig maar kregen de bewoners moeilijk te pakken. Gelukkig wilde eigenaar Iwan Hameleers onze vragen wel per mail beantwoorden.

Waarom een huisje op Sloterdijkermeer?

"De aanleiding om in te schrijven voor een volkstuin was de komst van de kinderen. We woonden in een kleine woning in het centrum, een buitenplekje met veel groen leek ons heerlijk. De keuze voor Sloterdijkermeer was niet moeilijk, we waren al fan van het Westerpark en de ongedwongen sfeer van het complex sprak ons aan."

Je hebt natuurlijk vooraf voor een sloophuisje

geopteerd, want het plan voor een eigen ontwerp moet in je hoofd gezeten hebben?

"We hadden zeker nog geen plan en we waren na ruim drie jaar op de wachtlijst blij geweest met elke huisje. Ons geluk bij de inschrijfvond was dat het regenachtig was en dat er voetbal op tv was. Er was uiteindelijk naast ons maar één andere potentiële koper die het aandurfde om op het sloophuisje met asbest in te schrijven."

En toen was er opeens dat idee om een huisje te maken van waaruit je overdag het groen uit de tuin en s'nachts de sterren kon zien.

Een kas om in te wonen, omkleed met houtdelen. Hoe kwam dat in je hoofd?

"In eerste instantie waren we vooral bezig te bedenken wat we niet wilden. Geen huisje dat vochtig kon worden, geen huisje met kleine ramen. En toen was er opeens dat idee om een

huisje te maken van waaruit je overdag het groen uit de tuin en s'nachts de sterren kon zien. Ondanks dat ik architect ben, zag ik er tegenop om alles zelf te bouwen. Dus kwamen we op het idee om een bestaand 'product' te combineren met een eigen twist. Dat werd uiteindelijk een standaard glazen kas met een raster van houten planken die daar overheen werd geplaatst. Door een bouwfysisch bureau heb ik laten berekenen wat ongeveer de afstand tussen de houten delen moest zijn om de ideale balans tussen warmtewering en uitzicht te bereiken. En dat is gelukt, in de zomer is het huisje verrassend koel en in het huisje zelf voel je je onderdeel van de tuin."

Hoe heb je de Bouwcommissie van ons tuincomplex en van de bond van volkstuinders kunnen overtuigen dat dit ontwerp uitgevoerd mocht worden?

Het is niet onze favoriete klus, maar hoort bij het glazenwassen.

"Voor het aanvragen van de vergunning was een standaard formulier beschikbaar, maar vanwege de ongebruikelijke opzet was het moeilijk het idee daar goed op uit te leggen. Uiteindelijk bleek een toelichtend gesprek bij de Bouwcommissie nodig. Zij waren meteen enthousiast dat er een afwijkend voorstel was en het bleek ook nog binnen alle bouwregels te passen. De indiening bij de Bond van Volkstuinders ging niet meteen vlotjes, maar de Bouwcommissie heeft het ontwerp bij de bond toegelicht en verdedigd. Zo kwam er groen licht voor dit ontwerp. Het is door de positieve en pro-actieve houding van de toenmalige commissieleden dat dit huisje er is gekomen, dus we zijn hen veel dank verschuldigd."

Heb je het zelf neergezet? Een aannemer?

"De fundering en de begane grond zijn grotendeels gemaakt door twee andere bewoners (waarvan één een aannemer) van onze vereniging die daar ervaring mee hadden. De kas is door een gespecialiseerd bedrijf geplaatst. De houten constructie hebben we zelf voor het huisje gebouwd en toen die klaar was met vele tuinburen en vrienden over de kas heengeschoven. Al met al heeft sloop en bouw een jaar geduurd. Er zitten naast alle hulp ruim 500 uur eigen werk in de bouw."

Hoe zit de fundering in elkaar?

"Voor de fundering is eerst een dikke laag zand neergelegd, die een tijdje heeft ingeklonken. Daarna zijn er grote betontegels opgelegd die bijeengehouden worden door stoepbanden. Die stoepbanden worden vervolgens op hun plaats gehouden door kleine hardhouten palen die daarnaast zijn geslagen."

Is het een kwetsbaar huisje?

"De bekleding met onbehandelde houten planken is wel kwetsbaar, zeker op het dak. Af en toe moet er een plank worden vervangen, maar al met al valt het me mee. Er is wel een onderdeel dat we anders zouden doen als we het opnieuw konden doen. Tussen het huisje en de fundering zijn rubber blokken geplaatst, dat zorgde voor ventilatie onder het huisje. Helaas zijn die blokken niet zo drukbestendig gebleken als gedacht, waarmee de ventilatie verminderd is en als gevolg daarvan enkele vloerplaten deze herfst vervangen moeten worden. Een volgende keer >

zouden we de vloer van het huisje op stenen plaatsen om dit probleem te voorkomen.”

En hoe bewoont het huisje? Heb je een kachel? Kun je het glas aan de buitenkant schoonhouden?

“Het huisje is heerlijk. We hebben hier de afgelopen vijftien jaar lang in het tuinseizoen minstens een nacht per week geslapen. In de coronajaren kwamen we zelfs elke dag op de tuin. Als het buiten koud is kunnen we binnen de houtkachel gebruiken, maar we zitten dan vooral bij de buitenkachel. Voor de echte ontspanning is er ook nog een bad. Die was bij de kinderen altijd populair omdat we er toen thuis geen hadden. Sinds twee jaar hebben we een woning met buitenruimte, waardoor we minder vaak blijven slapen. Maar het blijft een genot om op de tuin te zijn, om in de tuin bezig te zijn, om de vogels te horen fluiten. Het glas schoonmaken doen we 1x per jaar in de zomer met een speciaal hulpstuk dat we samengesteld hebben dat de ruimte tussen glas en hout kan bereiken. Het is niet onze favoriete klus, maar hoort bij het ontwerp.”

Heb je een glasverzekering?

“Nee, maar al het glas is veiligheidsglas, zodat niemand zich kan verwonden als er een glasplaat stuk zou gaan. Er is trouwens nog nooit een glasplaat gebroken..”

Waarvoor dienen de regentonnen aan de achterkant?

“Die tonnen hebben we ventilerend gemaakt zodat ze de gasflessen en de geiser verbergen.” ●

Bijenbijdrage

Een imker en een tuin voor bijen

Een themanummer over huisjes met een bijenbijdrage? Dat is natuurlijk raar maar we kunnen het goed verantwoorden. Bijen zijn natuurlijke bewoners van biodiverse tuinparken. Ze horen er gewoon bij. En het gaat dramatisch slecht met de bijen. Bericht van de overheid.

“Van de 360 soorten bijen in Nederland dreigt meer dan de helft te verdwijnen.

De Rijksoverheid neemt maatregelen om de bijensterfte en daling van alle bestuivers uiterlijk in 2030 te stoppen.“ Laten wij als redactie dan vooral een steentje bijdragen door aandacht te besteden aan de bijen. We bezochten twee tuinders die veel met bijen van doen hebben. Michelle uit de Lijsterlaan is imker en Ellen aan het Vroegopplantsoen heeft een schitterende biodiverse tuin waar de bijen uit de kasten aldaar, kind aan huis zijn. Iris ging met beide tuinders praten.

Bijen zitten in de kast

Interview met Michele, imker op Sloterdijkmeer

door Iris de Veer

Onze tuinen bieden niet alleen huisvesting aan tuinders maar ook aan een grote verscheidenheid dieren. De meesten zorgen zelf voor hun huisvesting, maar anderen wonen in door mensen gemaakte huizen. Onder andere enige tienduizenden honingbijen die in de kasten in de zuidwesthoek van ons park wonen. Honingbijen zijn al eeuwenlang door mensen gekweekt, een soort koeien onder de insecten. Michele (Lijsterlaan 3) is een van de twee imkers die voor de bijen en hun kasten zorgt. >

Zwerm

“Als de kast te klein wordt voor een volk, of als de koningen oud of ziek wordt, maken ze een nieuwe koningin. Twee koninginnen is er een te veel. De nieuwe jonge koningin blijft dan met alle kinderbijen (die nog niet kunnen vliegen) achter in de kast met alle honing. De oude koningin gaat met alle volwassen bijen aan het zwermen. Gelukkig zwermen ze meestal naar de tuin van Ellen. Die tuin is kennelijk heel aantrekkelijk voor bijen. Ze heeft er heel veel bijenvriendelijke planten staan en het is er heel beschut. Gelukkig kunnen we dan zo’n zwerm, een hele klont bijen, oppakken en in een nieuwe kast doen. Als we er tenminste bij kunnen, anders moeten we andere imkers om hulp vragen. Het is een jaarlijks ritueel geworden bij Ellen. Je hoeft helemaal niet bang te zijn van zo’n zwerm, ze zijn helemaal volgegeten met honing en zijn volledig bezig met een nieuw onderdak te vinden. Je moet gewoon een imker bellen. Mensen kunnen mij ook bellen als ze meer willen weten over de volken.” (Michele 0622927707).

Een lief volk

“Zo’n volk heeft een eigen karakter. Ik heb nu echt een heel lief volk, heel zachtaardig. Dat komt door de koningin, die bepaalt grotendeels het karakter. Dit volk is heel rustig en ook nieuwsgierig als ik iets in de kast moet doen. Ik heb ook wel eens een agressief volk gehad. Ik had ze geadopteerd nadat ze een heel nare ervaring hadden. Mensen hadden de ingang van de kast dichtgemaakt, het volk was binnen bezig om te verhongeren. Ze zijn weer gaan uitbreiden, maar toch heb ik ze weg moeten halen wegens hun agressie. Ik heb ze naar een imker gebracht die zijn kasten ergens op een verlaten uithoek van een heideveld had staan. Daar waren zij er heel blij mee.”

Isolatie

“We nemen de honing niet af van de bijen, die mogen ze lekker zelf opeten, dat is beter voor ze dan suikerwater. In de winter als het heel koud is voeren we ze wel eens bij met suikerwater. De kasten zijn van geperst piepschuim en hebben een deksel, zodat de imker makkelijk in de kast kan. De bijen bouwen hun “kamers” van was die ze zelf maken. Er zijn broedkamers om eieren uit te broeden en kamertjes voor babybijen en puberbijen. Er zijn ook kamers om stuifmeel en

honing in op te slaan. Als het koud is maken ze hun eigen isolatie in de kast. Ze trekken zich terug in een deel van de kast en sluiten dat stuk af, ze zitten dicht op elkaar en blijven zo warm. Ze kunnen de kast ook koelen in de zomer door met hun vleugels te wapperen. We zijn deze winter een volk verloren. Dat kan door de kou komen, maar ook door parasieten, gif of ziektes.”

Goed bezig

“De bijen zijn zo slim. Ze kunnen door de bewegingen met hun lichaam aan elkaar doorgeven in welke windrichting en op welke afstand zich goede honingbloemen bevinden. Ik zou er voor zijn als we ook voor solitaire bijen en voor hommels goede huisvesting zouden hebben. Ik weet dat er op het complex wel drie tuinders zijn die hommels in een vogelnestkastje hebben zitten, vaak zijn dat boomhommels. Die hebben veel kleinere volken dan de honingbijen. Voor solitaire bijen hoef je helemaal niet bang te zijn, die kunnen niet eens steken. Beschouw het als cadeau als ze bij jou op de tuin komen. Dan weet je dat je - zoals Ellen - goed bezig bent!” ●

Smaken en geuren

een bezoekje aan de tuin van Ellen waar de bijen altijd heen zwermen

door Iris de Veer

Ik wip op aanraden van Michele, de imker, even aan bij Ellen op het Vroegopplantsoen. Als de bijen uit de kasten van Michele gaan zwermen, hebben ze een voorkeur voor de tuin van Ellen. De tuin is een paradijsje van hoge bloeiende planten met smalle paadjes ertussen. Alles staat dicht op elkaar, er is geen grasveld. Wat maakt haar tuin zo aantrekkelijk voor bijen vraag ik haar?

Helleboris

“Ik heb helemaal geen achtergrond in tuinieren. Dertien jaar zit ik nu op de tuin. Ik heb het allemaal al doende geleerd. Ik probeer maar wat, soms lukt het soms niet. Vooral veel verschillende geuren, kleuren en smaken, ik denk dat bijen dat waarderen. Verder zorg ik er voor dat er het hele jaar door bloemen zijn, zo hebben ze altijd wat te eten. In de winter bijvoorbeeld bloeien de helleborissen (nieskruid, ook wel kerstroos of, lenteroos genoemd, doet het goed op onze zure grond, red) die vind je nu niet terug, maar de bloemen zijn echt schitterend. Ik heb ook een Helleboris Foetidus, die wordt heel groot en het blad blijft zichtbaar in de winter. Ze bloeien in januari/februari en soms al in december. Hemelsleutels die dan weer in het najaar bloeien heb ik ook. Ze zorgen voor voedsel voor de bijen als er verder nog niet of niet meer veel te eten is voor ze.”

Helleborus bloeit in de winter in veel kleurvariëteiten, doet het goed op onze zure grond

Mierikswortelwater

“Veel geurende planten en bloemen, daar komen ze ook op af. Kruidenplanten daar houden bijen ook erg van. Die venkel bijvoorbeeld, zijn ze dol op. Zo had ik een stukje mierikswortel in een bakje water liggen om die later te planten. Daar kwamen de bijen steeds op af. Michele zei: daar houden ze van. Dus nu doe ik altijd mierikswortel in hun drinkbakje en dat is een groot succes. Die zwermen komen inderdaad elk jaar wel in mijn tuin terecht. Ik beschouw het maar als een compliment aan mijn tuin. Ze voelen zich veilig >

en vinden het hier fijn. Een keer zaten ze in die oude den. Dit jaar zaten ze in dat oude appel-boompje, dat bezweek bijna onder het gewicht van de zwerm. Michele zei ook: ik denk dat bijen weten dat jij vaak op de tuin bent. Zwermende bijen kunnen namelijk zichzelf niet redden, er moet binnen enige tijd en zeker voor een regenbui een imker bij komen om de bijen een nieuwe plek te geven, dat vond ik wel mooi.“

De laatste keer hing die zwerm in dat appelboompje, dat is al heel oud en is er bijna aan bezweken. Het is een heel gewicht zo'n zwerm.

“Dit is een appelbes”

“Japanse wijnbes met beschermend zakje”

Onrustbarend

“Ik heb veel fruit en groente in de tuin: appels, peren, vijgen, moerbeï, pruimen, kweeperen. Veel wordt door dieren opgegeten, dat is ook prima. Als ik iets voor mezelf wil houden dan doe ik er zo'n netzakje omheen dat ze bij de supermarkt verkopen als je geen plastic wilt. Werkt heel goed. Ik gooi ook wel eens een klamboe over een boom. Vooral als die parkieten komen, die gooien vooral alles op de grond en vaak nog halfrijp. Dat vind ik zonde. Er staan ook allemaal verschillende soorten bessen, zoals deze appelbes bijvoorbeeld, daar houden de bijen ook van. Ik heb veel zuilfruitbomen, die nemen weinig plaats in, dan kun je veel verschillende soorten naast elkaar hebben. Kijk dit is een kikkererwt, prachtig plantje. Dat gaat natuurlijk niet zo veel oogst opleveren, misschien één bakje humus met de kerst, maar toch. Alles wat ik snoei of dorre bladeren die ik weghaal houd ik op de tuin. Dat is goed voor de tuin en goed voor allerlei insecten. Dit jaar zijn er echt wel heel weinig insecten, ik vind het echt onrustbarend.” ●

De bijen zijn ook dol op de kardoelen, die lijkt een beetje op een artisjok.

Op de voorgrond de kikkererwt

Boekweit, het witte bloemetje, vinden bijen heerlijk en is heel goed voor je grond, doordat de wortels een hardgewordene bodem kunnen doorboren en zo geschikt maken voor andere planten

“Ik heb de andijvie laten bloeien voor het zaad, wat een prachtige bloem hé”

Droplant

Foto achterzijde: Ellen doet zo veel mogelijk aan variatie in haar tuin, dat ziet er mooi uit en geeft bijen wat te kiezen. >

